

ПАЙШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОЛАЛАР ЖАМҒАРМАСИ ҲАФТАЛИГИ

БАҲОСИ 5 СЎМ

ЯХШИЛИКНИНГ УРУҒИ

26-январда Тошкентда Қорақалпоғистон Маданият кунлари иш бошлади. Бу — ўзаги, дини ва тили бир, эндиликда қардош тутинган икки туркий уруғнинг сўнги йиллардаги энг йирик анжуманларидан биридир.

Биродарларимиз Ўзбекистонлик болаларга ҳам ажойиб совғалар билан келишибди. 26—27-январ кунлари пойтахт Урис Еш томошабинлар театрида Қорақалпоғистон Еш томошабинлар театри жамоаси томонидан қизиқ-қизиқ спектакллар намойиш қилинди. Улардан бири «Одамлар қандай бузилган» деб номланади.

Театр труппаси бошлиғи Озод Ансатбоев ўз жамоаси ҳақида шундай дейди:

— Театримиз 1978 йилда ташкил этилган. Ўтган давр ичида 40 дан зиёд Қорақалпоқ ва бошқа халқлар драматургларининг асарлари сахналаштирилди. Тошкентдаги бу галги анжумани Сайловбой Жумагуловнинг «Одамлар қандай бузилган» номли асари билан бошладик. Бу еш драматургизимизнинг ilk сахна асаридир.

Қадимий ривоятларга асосланиб яратилган ушбу спектакл томошабинларга беҳад манзур бўлди. Спектаклнинг қисқача мазмунини шундай:

Ўтмишда Сулаймон отлиг подшо бўлиб, инсонларга, табиатга ва бутун жонзотларга жуда меҳрибон экан. Унинг даврида алдоқчилик, юлғичлик, жабр-зулм асло бўлмас экан. Ҳамма тинч, фаровон умр кечиришаркан. Нима бўлибди-ю, кунлардан бир кун Сулаймон подшо ўзга сайёрага сафар қилибди. Сўнгра вазирлар ўртасида тахт талашиш бошланибди. Осейишталик ўрнини ур-йиқит, тўс-тўполон эгаллабди. Бундан саросималанган эл кўкка илтижо қилиб, ўз подшосининг қайтиб тушишини сўрашибди. Сулаймон подшо кўкдан садо бериб, вазирларига айтибдики, унинг хазинасида 2 дона — яхшилик ва ёмонлик уруғи сақланаркан. Яхшилик уруғини экиб, кўпайтиринглар ва элга тарқатинглар, ёмонлик уруғини шундай сақлангларки, бирор жойда кўкармасин дебди. Унинг айтганидек, эл аро яхшилик уруғи тарқалибди. Бироқ бош вазир яшириб қўйган ёмонлик уруғи қайгадир ғойиб бўлибди. Бу иш мастон кампир ва сичқоннинг ҳунари экан. Халқнинг, бутун жониворларнинг тотувлигини кўра олмайдиган бу икки бузғунчи ёмонлик уруғини кўпайтириб, одамлар нон қилиб ейдиган бўғдойга қўшиб юборибди. Шундан буён одамлар орасида ҳар хил ёмон ишлар пайдо бўлибди. Бироқ Сулаймон подшо одамларни доимо тинч-тотув, ҳалол яшашига даъват этар, шунинг учун ҳам дунёда яхшилик ёмонлик устидан доим ғолиб келар экан.

Ю. БАЙМАНОВ

Суратчи: А. ТЎРАЕВ

УШБУ СОНДА:

НОРМУРОД МУСОМОВ:

СЕВСАК АРЗИЙДИГАН ИНСОН

4-БЕТ

АКБАР СИРОЖИДДИНОВ:

«МЕНИ ШАҲЗОДА ДЕБ АТАНГ»

7-БЕТ

КЕЙИНГИ СОНЛАРДА:

РЎЗИМБОЙ ҲАСАН:

АФСОНАЛАРГА МУЯССАР БЎЛГАН...

«ОСТАНҚИНО» ТЕЛЕВИДЕНИЯСИНИНГ
МУХБИРИ ШАҲНОЗА ҒАНИЕВА
БИЛАН СУҲБАТ

Хат

КЕЧИРИМ СЎРАШ ҲАМ ОДОБ

Бир умр ёшларга сабоқ бериб келаман. Мана 7 йилдирки, «Оила этикаси ва психологияси», «Одобнома» фанларидан дарс ўтаялман.

Айби учун кечирим сўраш ҳамманинг ҳам қўлидан келадими? Чунки кечирим сўраган киши ёйи шеригидан ёки суҳбатдошидан енгилган, ўз айбини бўйнига олган ҳисобланиб қолади-да. Шунинг учун ҳам энг олий инсонийлик белгиси — кечирим сўраш одатимиздан чиқа бошлади. Натижада ёшлар орасида қўрсалик, «Мен сендан зўр-

ман» қабилида иш тутиш қўпайди.

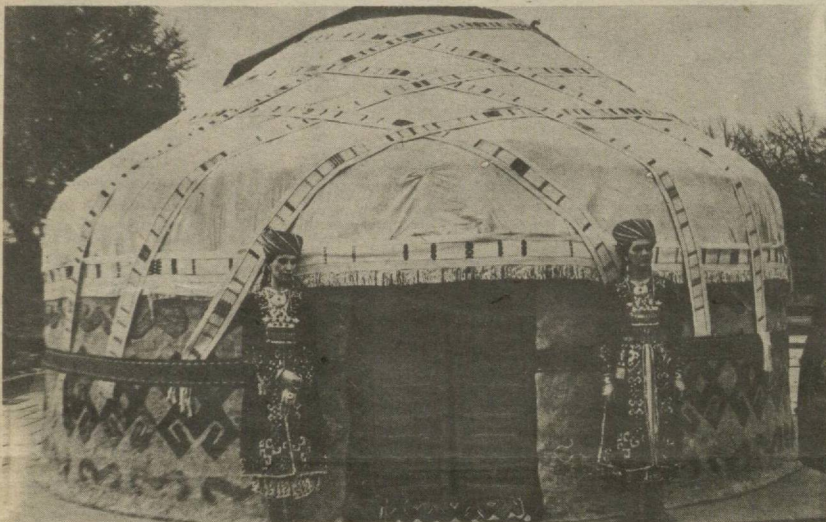
Аслида кечирим сўраш мард ва тарбия қўрган, ақлли инсонга хос фазилатдир. Чунки инсон бу фазилати билан ўзининг қимлигини намоён этади. Масалан, қайсидир ноқобил, қўрс айит қилмайдир беҳурмат қилди. Лекин айби бўлмаса ҳам одоб-ахлоқлиси: «Кечирасиз, билмабман, айбленда», деса олам гулистон. Ёки ёш келинни янги оила аъзолари тергаса, айбини айтса, келинчақ улардан: «Кечирасизлар» деб узр сў-

раса, бу ахлоқ-одоблилик, яхши тарбия қўрганлик белгиси эмасми?!

Ҳа, ақлли, одобли ёшлар кечирим сўраш билан ўзининг ҳам, ўзгаларнинг ҳам ҳурматини ошириб, туғилиши мумкин бўлган жанжалнинг олдини олган бўладилар. Шу боисдан ҳам, менимча, кечирим сўраш одобини ёшлардан ўргатмоқ керак.

Нурмухаммад ХАЙДАР ўғли

Фарғона вилояти,
Ёзёвон туманидаги
6-мактаб ўқитувчиси

—ХУШ КЕЛИБСИЗ!

Суратчи: А. ТУРАЕВ

«Гемофилия» — кўхна касалликдир. Негаки унинг баъзи хусусиятлари яҳудийларнинг муқаддас китоби «Таврот»да баён қилинади. Бироқ жумҳуриятимизда «гемофилия» касаллигининг аниқланиши ва уни даволаш ишлари асосан 50-йиллардан бошлаб йўлга қўйилди. Ундан аввалроқ ёки ўтмишда халқимиз орасида бундай дард билан оғриганлар маълум эмас. Аслида бундай беморлар авваллари ҳам бўлган, лекин улар хатна қилишлик туфайли нобуд бўлишган. Чунки «гемофилия»га чалинган бемордан оддий биргина тиш олдиришлари учун ҳам махсус ётиб даволанишликни талаб қилади. Акс ҳолда ҳафталаб қон тўхтамай оқиши мумкин.

Хуллас «кўхна касаллик»нинг жумҳуриятимизда бунчаллик кеч аниқланишига асосий сабаб юқорида айтилганидек хатна қилишликда омон қолмаслик бўлса, иккинчидан бундай дард билан оғришлик нисбатан анча оздир. Лекин шуниси ғоят ачинарлики, ўзбек оилаларида аксари бирданига икки ёки уч ака-укалар ушбу хасталикка чалинишади. Ҳолбуки, биргина бемор чеккан азоб-уқубату у олиб келган ғамташвиш бутун бир оиланинг етти пуштига етиб ортади.

Собиқ шўролар даврида ва ҳозирда ҳам ўзимизда, «гемофилия» «дарди бедово» касаллиги ҳисобланса-да, ри-

ҚИРОЛЛАР

вожланган мамлакатлар, ҳусусан Америкада бу дард биздагидек муҳим ва қўрқинчли эмас. Бизда юқорида айтганимиздек, гемофилия туфайли бемор болалар ҳали воёга етмай ногирон бўлиб қолаётган бўлса, уларда бундай беморлар орасида биронта ногирони йўқ. Негаки, уларда гемофилияни «касаллик» сифатида даволаш усуллари ва дорилари бағоят самаралидир.

Ўзимиз, тўғрироғи «қудратли», «дунёга ҳайқирик солган», аммо кўп соҳаларда орта қолган собиқ «шўролар мамлакатини» шу вақтгача гемофилияни даволашга етарли эътибор бермай келди. Мавжуд муолажа чоралари ниҳоятда ночор аҳволда эди. Эндilikда, ажаб эмас, мустақилликка эришган жумҳуриятимиз раҳбарлари, соғлиқни сақлаш мутасаддилари, қон касаллиги бўйича мутахассис дўхтирлар бундан буён гемофилия дардини даволашга жиддий эътибор берсалар. Еҳуд АҚШлик мутахассислар билан ўзаро тил топишиб, ҳамкорликда, улар яратган гемофилияга қарши ғоят самарали «кривобулин»

препаратини ўзимизда ишлаб чиқаришни йўлга қўйсалар?!

...Бугунги кунда мазкур касаллик билан оғрувчи бемор болалар жумҳурият бўйича фақат Тошкент шаҳрида, қон қўйиш, илмгоҳининг ихтисослашган «Гемофилия маркази»да даволанишлари мумкин. Бироқ юқорида таъкидланганидай мавжуд муолажа чораларини самарали деб бўлмайти. Яъни керакли асбоб-ускуналар етишмайди. Гемофилик болалар жонига оро қирувчи камёблашиб кетган «АГП» ва «Кривопрцептат» препаратларининг етишмаслиги боис йил-ун икки ой оғрик азобларини татишга «маҳкум» биз каби бемор болаларнинг дарди янада оғирлашмоқда. Шунинг учун 1992 йил март ойида «Қироллар касаллиги» билан оғриган жумҳурият вилоятла-

КАСАЛЛИГИ

ридаги шаҳар ва туманларда яшовчи турли ёшдаги, аксари кўпчилигимиз воёга етмаган, бироқ ногирон бўлиб қолган бемор болалар бирлашиб «Гемофилия» номли ўз жамиятимизни туздик. Ва уни жумҳурият адлия вазирлигида расмий рўйхатдан ўтказиб, банкда ўз ҳисоб рақамимизни очдик. Бундан мақсад, жамиятимиз ҳисоби-га тушган маблағдан соғлиқимизни тиклаш, даволаш ишларини жонлаштиришга сарфлаш эди. Бироқ, афсуски, ҳозиргача ишларимиз юришиб кетмади, яъни ҳисоб рақамимизга маблағ тушиши биз кутган натижани бермади. Шу вақдан ушбу газет орқали сизларга мурожаат қилишга жазм этдик?!

Ҳар бир онла бошлиги, муътабар отахонлар! Меҳри дарё ва азиз, онахонлар! Тадбиркор, мутасадди раҳ-

бар амакилар! Ишбилармон акажонлар! Савобталаб ҳазрати инсонлар!

Қисқаси барча-барчадан илтимос қиламиз, ҳар ким имкониятига, ҳимматига қараб жамиятимиз ҳисоб рақамига маблағ ўтказишларини сўраймиз. Гемофилия касаллигидан азоб чекаётган бемор болаларга хайрихоҳ ҳамдард бўлиб жамият нозига маблағ ўтказган — ҳазрати инсонларга олдиндан чуқур миннатдорчилик билдирамиз, дуо қиламиз. Зеро, биздай муҳтож-дардмандларга — Оллоҳ мингги берсин!

ХИСОБ РАҚАМИМИЗ:
Тошкент, т/с № 700913 в. ОПУ
Ўзбекистон саноат қурилиш
банка МФО 172682310
к/с № 300166910

Ғанимирза ЖҲРАЕВ

ЖОЙИНИ ТОПДИ

Футболга оид яна бир янгилик. Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг собиқ биносидаги марҳум пахтакорчиларга ўрнатилган ёдгорлик «Пахтакор» стадионига қўчирилди. Энди стадионга келадиган мухлислар севиқли жамоамиз хотирасини бир зум ёдга олишлари мумкин.

ТАБИЙ ГАЗ, НОТАБИЙ ЎЛИМ

Боғот туманидаги Атов қишлоғида ноҳуш воқеа содир бўлди. Иморати табиий газ билан иситиладиган оила аъзолари тунда газ ўчоғини ёқиб қолдиради. Оқибатда газ ўчиб қолади ва бутун оила аъзолари оғир заҳарланади. Улардан уч нафарининг ҳаётини сақлаб қолишнинг иложи бўлмади...

ЎҒРИЛАР МАЪРИФАТГА УЧ

Янги йилнинг бошидан бери Урганч шаҳридаги бир қатор матбуот дўконларига ўғри оралади. У ердан нима ҳам олиш мумкин дейсизми! Жаноб ўғрилар асосан пештахтадаги шам-пунлар ва... газетларнинг янги сонларига ишқивоз экан. Бош шампун билан ювилгандан кейин газет ўқишнинг гашти бошқада.

МОЛЛАР ПЕШТАХТАГА ҚАЙТАДИ

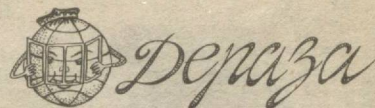
Қўқондаги «Жаҳон бозори» элакдан ўтказилди. Энди бу ердаги қаллобликлар барҳам топиб, асл моллар дўконлар пештахтасига чиқмоқда, деб хабар беради мухлисимиз М. Юсупов.

«ТҮЙГА, ҲО, ТҮЙГА!»

Маҳалла аҳлини ёппасига тўйга чорлаш — одатимиз. Кимдир бу ишни зиммасига олади, ва кишиларнинг ҳолатини чиқаради. Андижон туманининг Хартум қишлоғида тўйга чорловчи пуллик хизматга ўтди: маҳаллани тўйга айтиб келгани учун 400 сўм «ставка» белгиланди. Тўй қилаётганлар орасида норозилар ҳали топилгани йўқ, дея хабар беради «Андижоннома» газети.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЕРЛАНДИ.

ХАҚИҚАТГҲЙМИСИЗ?

1. Йўловчи машинадан 100 сўм тушиб қолди. Сиз уни топиб олдингиз. Эгасини топиб пулини қайтарармидингиз?

2. Давлат хазинасидан ҳеч қимга тааллуқли бўлмаган 1000 сўмни агар имкон туғилса, олармидингиз?

3. 100000 сўмни-чи?

4. 1.000.000 долларни-чи?

5. Бойлигингиз ўзингизга боридан ҳам ортиқ бўлиб туюлганми?

6. Касбдошларингиздан бири корхона пулларини «ўзлаш-рди», бундан бошқилни огоҳ-антирармидингиз?

7. Бирор марта дўкандан нимадир ўғирлаганмисиз?

8. Уйинқароқ ўлингиз қўш-нингизнинг деразасини синди-риб қўйди. Сиз гап-сўзсиз бар-ча зарарни тўлармидингиз?

9. Кассир сизга ортиқча пул бериб юборди. Унга қайта-рармидингиз?

10. Дўстингизнинг уйида ни-манидир синдириб қўйдингиз. Буни унга айтармидингиз?

11. Сотувчи сизга ортиқча маҳсулот бериб юборди. Инда-масдан кетаверармидингиз ёки қайтарармидингиз?

12. Ошхона ҳисобчиси жами ҳисобга чой пулини қўшмади. Унга эслатасизми?

13. Ишга бормадингиз. Би-рор баҳона (касаллигингизни) рўқач қиласизми?

14. Ҳамкасбларингиз ва ўзин-гизнинг ишлаш шароитингизни яхшилаш учун пора олганми-сиз?

15. Манфаатингиз йўлида қимгадир пора берганмисиз?

ОЧКОЛАРНИ ҲИСОБЛАНГ:

«Ха» — 1 (бир) очко.

«Йўқ» — 0 (нул) очко

10 очко ва ундан юқориси:

Сиз ҳақиқатгўйсиз. Ҳеч қим-нинг олдида бундан хижолат чекмаганиз.

4 дан 9 очкогача: Сиз ҳа-қиқатгўй, аммо кези келганда виждонингизга қарши бори-шингиз ҳам мумкин.

3 очко ва ундан оз: Ҳақиқат сиз учун унчалик аҳамиятли эмас, шунингдек, виждон ҳам. Бироқ сизнинг юқоридаги са-волларга ҳаққоний жавоб бери-шингизнинг ўзи ижобий ҳол-дир.

Али ШЕР таржимаси

ҲОЙДАЛИ ТАЖРИБА

Комсомолск — Амурда чиқадиған «Местное время» газетининг ёзишча, шу ерлик пенсионер Мария момо чўн-таккесарларга қарши курашнинг гаройиб усулини топди. Кашфиётчи момо палтў-сининг чўнтагига балиқ тўтиладиган ўн-лаб қармоқ тикиб қўйди.

«Улжа» узоқ куттирмади. Навқирон бир жаноб кампирнинг ёнида балиқдек билтанглаб, ундан бир қадам ҳам нари-га узоқлашолмай қолди. Автобус мелиса бўлими олдига келиб тўхтагач, момо «улжани» тартиб посбонлари қўлига топ-ширди.

(Р. Т.)

СОҒЛИҚНИ УЙЛАСАНГ, БОЙ БЎЛГАН

СПИД бўйича Амрико қўшма штатлари миллий комиссиясининг ҳулосасига кўра, айрим табақаларнинг ҳаддан зиёд қаш-шоқлиги ва ирқий тенгсизлик бу мамла-катда «аср вабоси»га қарши курашда му-айян қийинчиликлар туғдирмоқда. «Аф-рика халқлари ва испан тилида сўзлашув-чилар орасида бу дардга чалинганлар 46 фойзни ташкил этади,— дейилади ҳуло-сада.— Ваҳоланки, улар сони аҳоли тар-кибининг, бор-йўғи, 26 фойзига тўғри ке-лади. Шунинг учун ҳам, агар биз бу дар-ди бедавонинг олдини олишни истасак, ирқий муаммога эътибор қилишга маж-бурмиз».

Ҳулосада айтилишича, бадан ранги СПИДни тез юқтирадиган биологик омил эмас, аксинча, оқтанли бўлмаган камба-ғалларнинг тиббиёт хизматидан фойда-ланиш учун етарли маблағга эга эмаслиги бу муаммонинг илдизи ижтимоий тенг-сизликда эканини кўрсатади.

УЗА

МАҲБУСЛАРНИНГ КўНГЛИ БУЗИЛДИ

Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳри турмасида маҳбуслар ўқиб-йўлаб юборишди. Турма назоратчисининг айти-шича, улар телевизорда яқин орадаги камбағаллар маҳалласидан олиб берил-ган кўрсатувни томоша қилишган. Маъ-лум бўлишича, у ерда яшовчи Мария ду Насименту деган бечора аёл тўрт бо-ласини картўн бўлаклари солиб пиши-рилган «шўрва» билан боқаятган экан.

Манзарани кўрган маҳбуслар олдин кўнглини бўшатиб олишди, кейин кўп болали оилага хайрия учун кечки овқат-ларидан воз кечишди. Ташаббус «ҳам-касблар» томонидан қўллаб-қувватлан-ди. Натижада 45 ёшли бева 8.000 маҳбус-дан озиқ-овқат олди.

(РТР)

33 ЕШДА

1 ўғил, икки қизни тар-биялабман. Касбим — ҳам-шира. Жизза вилоятида кооператив ўй, ҳовли-жойга эгаман. 35-40 ёшлардаги, аввало ўз қадрини биладиган, оиланинг, аёли, бола-чақаси-нинг қадрига етадиган жаноб бўлса, ҳаётимни қайтадан бошлаб, ўз бахтимни топсам дейман. Жиззаҳда яшагача рози бўлган киши бўлса, жудаям яхши бўларди. «Оила-149» мактубларингиз-ни кутади.

27 ЕШДА

Уйланиб ажрашганман. Бўйим 170 см. Ичиш-чекиш каби зарарли одатларим йўқ. Топишим ёмон эмас. Тошкент шаҳрида яшайман. Ниятим, муомаласи ширин, одобли, эрим, оилам дейдиган қиз ёки жувон (боласи бўлса ҳам розиман) билан оила қуриб, тинч-тотув яшашни хоҳлай-ман. Манзилимни, теле-фонимни таҳририятдан олишлари мумкин. «Оила-150» ўз бахтига муштоқ.

ЧОРЛОВ

Суратчи: А. ТўРАЕВ

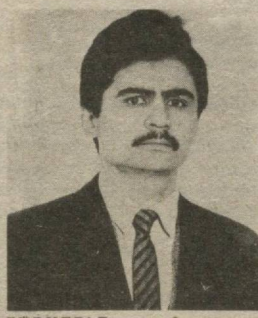
Азиз волидамиз МАМЛА-КАТХОН ая! Сизни 1-феврал таваллуд айёмингиз билан табриқлаймиз. Қутлуг 66 ёшингиз Сизга бахт ва қу-вончлар йили бўлсин. Ҳами-ша соғ бўлинг, деб ўғлингиз САЛИМЖОН ва келинингиз МАСТУРАХОНлар.

Опам САЙЕРА! Сизни оила аъзоларимиз номидан

туғилган кунингиз билан табриқлайман. Бахтимизга, турмуш ўртоғингиз, фарзанд-ларингиз бахтига доимо соғ-омон бўлинг! Сизга энг яхши тилаклар билан уқангиз АЗИЗБЕК.

Ҳурматли ҒАҒУР ака

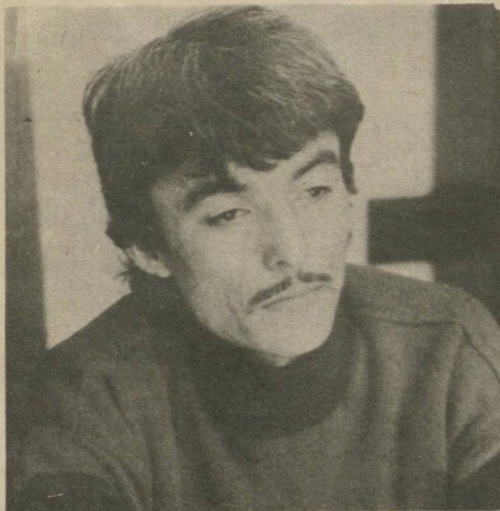

БҲРИЕВ! Таваллуд кунингиз қутлуг бўлсин. Сизга тан-сиҳатлик, хотиржамлик, оилангизга осойишталик ти-лайман. Уқангиз АҚРАМ. Косон.

Тошкент Давлат II-Ти-б-биёт институти ўқитувчиси ШАРОФИДДИН БАКИР ўр-

ли Тўлаганов 2-февралда 29 баҳорни қарши олаётганлигиз муносабати билан рафиқаси РАЙХОНА, қизлари НОДИ-РАБЕГИМ ва МОҲИРАБО-НУлар чин қалбдан муборақ-бод этадилар. У кишининг узоқ умр кўришларини ва доимо соғ-саломат юришларини Аллоҳдан сўраб қола-дилар.

6-феврал кунини соат 15.00 да Тошкент тўқимачилар мада-ният саройида навбатдаги «Мўъжизалар майдони» ўйи-ни бўлиб ўтади. Ўйин телеви-денцега олинади. Патталар сарой биноси кассасида со-тилмақда. Маълумот учун телефонлар: 53-36-65, 39-43-95, 22-34-07, 23-26-53.

НАБИ ЖАЛОЛИДДИН

ОНАМ ВАФОТИНИНГ
ЎН ТЌҚҚИЗ ЙИЛЛИГИ

I
Езолмайман онам ҳақида,
Сўқир бўлар сўзларнинг кўзи,
Конлар оқиб қулоқларидан,
Вужудлари кетади тўзиб.

Оҳ қолади,
Бўғзимда бир оҳ,
Тилим узра чучмал қон таъми.
Чуқурлашар юрагимда чоҳ,
Чўкиб кетар борлиқнинг бари...

II

Ўв тиллари осилган дунё,
Менинг каби минглаб йил етим,
Яратмишни соғиндингми ё
Толиқдингми манзилга етиб?!

1962 йилда Андижон вилояти,
Избоскан тумани, Жонобод
қишлоғида тугилган. Афғон
уруши қатнашчиси. Оллоҳдан
тилаб олган Бобурмирзо, Ман-
губерди, Темурбек исмли уч
ўғли бор. Буюк орзуси — бола-
лигида яхши эслаб қололмаган
ота ва онасининг юзига қиё-
матда тўйиб-тўйиб тикилиш.

Болам нигоҳида чақнайди умрим,
Йиғлагим келади бағримга босиб,
Сувратга тушаман ўрин-ноўрин,
Ўлим Яратганининг балки хатоси,
Нега тушмадингиз сувратга, Она?!

ЯШАШНИ БИЛСАМ АГАР

Шундоқ-шундоқ деюрдим сизга
Яшашни билсам, иним.
Тўн бичмасдим ҳар юпун сўзга
Қариларин терисин шилиб.

АЙРИЛИҚНИ
СЕВМАСАМ БЎЛМАС

Кўксингдаги тириклик сориг,
Найсон ўлган ёшларинг кўммас.
Мен ҳам сенинг ҳолингдан ҳордим,
Айрилиқни севмасам бўлмас...

III

(Раҳматли онам гуноҳдан қўрқиб, бирор
марта ҳам сувратга тушмаган экан).
Нега тушмадингиз сувратга, Она?

Хокисор уйимнинг тўридир бўм-бўш,
Тўрт девор пинжида қисиб келар ўй.
Елкамда заминий вазнли турмуш,
Кўксимда бир армон чўзиб борар бўй,
Нега тушмадингиз сувратга, Она?

Бу соғинч олдида не бўпти дўзах?!

Нега тушмадингиз сувратга, Она?

Сарғиш деворларда кўзларим сарсон,
Тополмай сўқирдир жонбахш сиймони.
Бир бор эркалангим келгани замон
Ул дунё қалб,
Ул меҳрибон юз қани?
Нега тушмадингиз сувратга, Она?..

Қайрилиб кетарди тилгинам
Ўзим тўқиган ҳар фалсафадан.
Танишим ҳам бўлмасди унда
Сиздек ношуд кимсадан,
Яшашни билсам агар...

ЧОРЛАЙВЕРАР
МЕНИ ДЕРАЗА

Чорлайверар мени дераза
Қайларгадир тинмай тун бўйи.
Самолардан бир мунис назар
Ўтар ойна кўзларин ўйиб.

Айлачади дорга у нигоҳ,
Бўйнимга ҳам ёпишар чиппа.
Тўниб қолар бўғзимда гуноҳ
Бир чўнг кўзгу яралар шифтда.

Мен кўзгуда қўраман ўзим —
Танглайимда ўлган гуноҳни,
Чаноғида чиққундай кўзим,
Сиртмоқ ичра таралган оҳни.

Самолардан бир мунис назар
Ўтар ойна кўзларин ўйиб...

МУЗЛАР ҚУЧОҒИДА
ИСИНДИ ВИДО

МУҚАДДИМА

Ўзим ҳар жойдаман, кўнглим сандадир...
Халқ кўшиғидан

Бизлар эгиз эдик — ман яна кўнгли,
Барқ урдинг, жонима аланга тушти.
Кўнгли қушдай учти ҳавога енгил,
Айлана-айлана алингага тушти.
Ман каманд истарман, тан гулхандадир,
Ўзим ҳар жойдаман, кўнглим сандадир.

Йиғладим-йиғладим, осмон ҳўл бўлди,
Кипригим ҳавога чизди ариқлар.
Ойу кун кўзимни олган — кўл бўлди,
Ойларни тангадек тортиди балиқлар.
Ман расан истарман, тан гулхандадир,
Ўзим ҳар жойдаман, кўнглим сандадир.

Чориғимни кийди даштнинг тошлари,
Кўйлагимни эса тиконлар юлди.
«Ман адам истарман, қариндошларим» —
Десам бош тебратиб шонлар кулди,
Ман Адам истарман, тан гулхандадир,
Ўзим ҳар жойдаман, кўнглим сандадир.

Қарбало юз бурди — мандан чекинди,
Авалло жон бериб, бегона тутдинг.
Алам-о, ғам босиб белларим синди,
Санам-о, сан мани ўтпараст этдинг.
Ман кафан истарман, тан гулхандадир,
Ўзим ҳар жойдаман, кўнглим сандадир.

Бизлар эгиз эдик — кўнгли билан ман,
Кўнгли нигоҳ етмас ёқларга тушти.
Ўксинма Иқболбек, чунки азалдан —
Осмоннинг юклари тоғларга тушти.
Ман ватан истарман, тан гулхандадир,
Ўзим ҳар жойдаман, кўнглим сандадир.

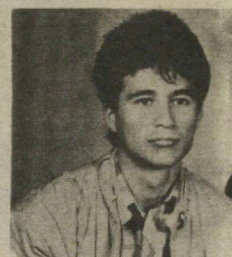
БИР ТўП КАБУТАР

Хатто турманинг ҳам осмонлари бор,
Тошўлак чокида гиёҳлар битар,
Гарчи товуштутар посбонлари бор...
Ўмбалоқ ошади бир тўп кабутар.
Қанотлар елидан лангиллар қуёш,
Шамоллар бир нафас нафасин ютар.
Ярақлаб кетади бир ҳовуч тўптош —
Ўмбалоқ ошади бир тўп кабутар.

Симлар ўрамида бўғилган ҳаво,
Симлар ўрамида ҳаволар заҳар.
Ҳарир ҳаволарни тўзғитиб ҳар ён
Ўмбалоқ ошади бир тўп кабутар.

Қабулархонага айланади кўз,
Юрак потирлайди, ўйнайди бадтар.
Хўрсиниқ учади: ўн... йиғирма... юз...
Ўмбалоқ ошади бир тўп кабутар.

...Хукмингни бекор қил, тақдири азал,
Юлдузиз, учайлик юлдузлар қадар.
Осмон бунча чексиз, бунчалар гўзал!
Ўмбалоқ ошади бир тўп кабутар...

Иқбол (Мирза-
алиев) 1967 йилда
Фарғона вилояти,
Бағдод туманида
тутилган. Бўйдоқ.

ИҚБОЛ

* * *
Ариқлар юзида юзарди ҳовур —
Кумуш балиқларнинг иссиқ нафаси.
Қор босди чинорлар шохига дову,
Чинорлар — қорларнинг сояси.

Музлар қучоғида исинди виро,
Ўзилган тор каби ажралишдик биз.
Сиз мағрур кетдингиз, уйғача, аммо —
Нечун йиғлаб борди этикларингиз?..

Деразадан гулдек қарайсиз энди,
Кўчадан кас-нокас ўтади турфа.
Ачиғингиз келар эслатса мени
Тахмонга китобдек тахланган кўрпа.

Ўзингизни алдаб яшарсиз тинмай,
Сизни-ку овулар эртақларингиз.
Соҳибга ичккан кучукчалардай
Мунғайиб ётади этикларингиз...

ОДОБЛИ БОЛА

Одобли бола юрмакда бошини осмонга кўтариб, кўкрагини чиқариб пахлавосифат бўлиб аъзоларини ҳаракатга солиб, қўл кафтларини ўйнатиб юрмас. Балки икки қўлини олди-га олиб, ёнига солиб оҳиста йўл юрар. На тез ва на суст, иккисининг ўртасида юруш қилур. Кўчанинг ўртасида юрмас, бир четдан юрар, ҳар тарафга

қарамас. Зарур бўлмаган ерда тўхтамас, чунки булар аҳмоқлик аломатидур. Яқинроқ деб йўл бўлмаган ерлардан юрмай.

Такаббурлик кишини хор қилур. Одамлар орасида безътибор қилур. Тавозе кишини улугъ мартабага етказур. Одамлар орасида маҳбуб ва марғуб қилур.

«Насихатнома»дан

ҒОЛИБ ЯРАШ

Бизнинг мактаб майдонида Бўлиб ўтди кўпкураш. Югуришда ғолиб чиқди Синфдошимиз Яраш. Биз ғолибни табрикладик, Ундик икки бетидан. Кейин билсак, қувган экан Кучук унинг кетидан.

ҚАЙТАР ДУНЕ

Акасининг ишидан Бирдан бўлиб норози,

Тутиб кетди бир пасда Насибанинг арази. Хал, сеними, деди-ю, Акасининг китобин — Ийғиб сўнгера йиртди у Хар дарсликдан бир бобин. Қайтар дунё эканда — Халқ ҳикмати айтади. Яхшилик ва ёмонлик Ўз-ўзингга қайтади. Бир йилдан сўнг муаллим Насибани турғазди. Акангдай бўл, деб ўша Дарсликларни тутқазди.

Кавсар ТУРДИЕВА

АҚЛИЙ БЕЛЛАШУВ

Азиз тенгдошлар! Исмим Обиджон. Тошкент шаҳридаги 260-мактабнинг 7-«Д» синфда ўқийман. Ҳар хил бошқотирмалар, савол-жавоблар тузишни хуш кўраман. Газет орқали Сизларга ўз машқларимдан юборяпман.

сил бўлган сўз тескарисига ўқилганда ҳам маъноси ўзгармасин.

ТОПИШМОҚ

1	Қ	И	З	И	Қ
2	Қ				Қ
3	Қ				Қ
4	Қ				Қ
5	Қ				Қ
6	Қ				Қ
7	Қ				Қ
8	Қ				Қ
9	Қ				Қ
10	Қ				Қ
11	Қ				Қ
12	Қ				Қ
13	Қ				Қ

ЗНГОЛПТАИУ

ушбу ҳарфлардан қим қўп сўз ясай олади? Энг қўп жавоб топганга мукофот бор.

ИЗОҲ:

Бўш катакларга ҳарфларни шундай жойлаштирингки, ҳо-

Тузувчи: Обиджон ОЧИЛОВ

БАҲОР ДАРСИ

Суратчи: Умарали ХУШВОҚОВ

ТУЛКИЧАНИНГ ҲИКОЯСИ

Биз тулкилар ҳақида гап кетгудек бўлса, одамлар исми-шарифининг олдига албатта «айёр» сўзини қўшиб айтишади. Бу инсофдан эмас, менимча.

Ке, бошимни айлантириб ўтирмай, яқинда юз берган бир воқеани сenga эрттак қилай. Шунга қараб, қимлигимизни ўзинг тушуниб оларсан.

Бундан ўн кунча олдин аям иккаламиз товўқхонада қўлга тушдик. Энди бизни ўлдиришади, деб ўйлаб, жуда-жуда қўрқиб кетдим. Аям бечора ҳам даг-даг қалтирай бошлади. Гўё «боламда айб йўқ, нима қилсаларинг мени қилинлар», дейётгандек мени олдинги оёқлари орасига қисиб, бошимни жағи билан тўсиб олди.

Қоровул чол аллақандай матаҳни ёйганини кўрдим-у, унинг нияти нималигини англаб етгунимча бирдан кўз олдимни зулмат қоплади. «Одамлар бизни шолчага ўраб олишди», дея чинқирди аям, сўнг жон-жаҳди билан потирай кетди. Мен ҳам бўш келмадим. Аммо одамлар аллақачоноқ устимизга миниб олишганди.

Қучли панжа шолча аралаш бўйнидан қисди. Нафасим бўғилиб, хириллай бошладим... Кейин нима бўлганини билмаман.

Бир маҳал кўзимни очсам, аям иккаламиз ариқча

ёқасидаги толга боғланиб турибмиз. Бўйнимизда итларникига ўхшаган пишик занжир. Қизиқ, бизни нима қилишмоқчи ўзи?

Пича фурсат ўтгач, қоровул чол чети синиқ косада ачиганроқ бўтқа олиб келиб, олдимизга қўйиб кетди. Чол узоқлашгани биланоқ таомни шошилч равишда искай бошлаган эдимки, аям тумшугимга битта тушириб қолди.

— Ема! Нафсингни тий, аҳмоқ! — деди.

— Нега емас эканман? — дея зарда билан сўрадим мен. — Корним аллақачон ҳўштак чалапти.

— Бизга ҳозир текин овқат керакмас, — деб тушунтирди аям. — Озодлик керак бизга!

Кейин бошимни силаб тураб, ўйлаб қўйган режасини гапириб берди, нима қилишимиз лозимлигини ётири билан ўқидирди. Шунда мен яланиб, яна мингирладим:

— Ҳеч бўлмаса, сув ичсам майлими? Тилим тангалаймига ёпишиб қоляпти.

— Сувни ичсак бўлади, чунки камайгани биланмайдим, — деди аям ва ариқча томонга ютоқиб қараб қўйди. — Фақат кечқурун, ҳамма ўхлаганда ичамиз. Сабр

қил, эсликкимам.

Ниҳоят мен орзиқиб кутган вақт келди, тунда маза қилиб сув ичдим. Бунинг устига, пайт пойлаб туриб, ариқчада қуриллаб юрган бақалардан уч-тўрт тасини тутиб едик.

Кунлар шундай ўтаверди, кундузлари туз тотмасдан сузлайиб ётамыз, кечқурун оз-моз тирикчилик қилиб оламиз. Ҳеч нарса тамадди қилмаётганимиз, ҳатто сув ҳам ичмаётганимиздан одамлар ҳайрон.

— Буларни шолчага ўраб босган пайтингизда қовурагаларини синдирганга ўхшайсиз, — деди товўқбоқар кампир қоровул чолга қараб. — Тўрт кундан бери нон-сувга қарамай ётишибди-я. Ишқилиб, тирикми ўзларини?

— Улишмайди, — деб тўнгиллади чол. — Боласиниям катта қилволсам, улардан иккита телпак чиқади.

Бешинчи кун аям менга тайинлади:

— Иложи борича нафас олаётганингни сездирмай ёт бугун. Тепишсаям гинг дема. Чид!

Шу тариқа миқ этмай ётавердик. Бир маҳал қадам товущи эшитилди. Кўзимни қия очиб қарасам,

кампир яна овқат олиб келляпти. У тепамизда тўхталиб, бизга диққат билан тикилиб турди, кейин эгилиб, мени бир-икки силтаб кўрди.

— Уф! — овқатни кетга қўйиб, чуқур ҳомуза тортиди у. — Бу шўрликларнинг уволига қолдик.

Шундай дея бўйнимиздаги занжирни ечиб ташлаб индамай нари кетди.

— Энди қочамизми? — тоқатсизлана бошладим мен. — Вақтида қочиб қолмасак, қайтиб келиб бошқатдан занжирга солишмасин.

— Жим! — кўзини хиёл очиб ишвилади аям. — Чол дарвоза тарафда юрибди. Яна озгина сабр қил, эсликкимам.

Чол очик турган дарвоза олдида анча ивирсиб юрди. Кейин уйчаси ёнига бориб, у ерда обдастани олди-да, ҳовуз тарафга қараб кета бошлади.

— Энди қочсак бўлади. Тур! — ниҳоят қатъий оҳангда буюрди аям.

Мен ўрнимдан қўзғалаётиб, чети синиқ косадаги овқатдан боллаб бир ялаб олдим. Аям эса атрофи-мизда бемалол сайр қилиб юрган товўқлардан биттасини аллақачон тумшугига қистириб ўлгурган эди.

... Қийинчиликларга чидаганимиз яхши бўлди. Мана, занжирдан қутулиб, ўйнаб юрибмиз. Нақ ажалнинг панжасидан омон чиқдик-да, ўзиям.

А. ОБИДЖОН

БИЛАҒОН

— Ая, идишларни ювманг, юринг, кўчага чиқамиз, — деб қўлимдан тортиқилайди Нажот.

— Ҳозир, кўзичоғим. Ювмасам пиёлангга шайтон «туф»лаб кетади, — дейман.

— Шайтон қандай қилиб «туф»лайди — қизик-синаб сўрайди у.

— Дераздан келиб...

— Йў-ўқ, қанақа қилиб? — Утириб.

— Йў-ўқ, қанақа? — Ётиб.

— Йўқ, йўқ! — Узинг айт, қанақа «туф»лайди.

— Оғзини оч-и-иб, — дейди Нажот тантанавор оҳангда.

Қутлибека

РЎЗАДАН КЕЙИНГИ АМАЛЛАР

ҚУТЛОВ!

Мана Рамазон ойи ҳам ниҳоятда етди. Рўза тутиб, фарзини адо этган муслим ва муслималар учун покланиш синови бўлди бу ой. Рўза енгилашди. Турли заҳарли тузлару, ортиқча ёғларга меъдидан ортиқча равишда тўйинган жисмимиз улардан бироз халос бўлди. Оллоҳ учун қилинган бу ибодат аслида ибодат қилгувчининг ўзи учун беқиёс фойда эканлигини тушунди кўпчилик. Юзларингизга нур келди, рангингиз тинчлашди. Кўчада дуч келган кишилар чехрасига боқиб, унинг рўза тутган тутмаганини ҳам билиб оладиган, одамларга меҳр-ла қарайдиган бўлдингиз. Ниҳоятда ҳамма ҳамма сизга рўбарў келганда кўнглингизда ҳижолат кайфияти янада мустаҳкамроқ ўрнашди. Ишонадаям, кўчада, уйингизда ҳам бундай сирмаю ва покиза ниҳоятда тўқнашув натижа-

сида иймон, инсоф, меҳр-шафқат шаклланди. Ўзингиз билан-билмаган ҳолда даламатга, жамиятингизга беқиёс фойда келтирдигиз. Ва доимо шундай бўлиб қолинг, деймиз. РАМАЗОН ҲАЙИТИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

РЎЗАДАН КЕЙИНГИ АМАЛЛАР

Пайғамбаримиздан бир ҳадис келган:

«Имрон ибн Ҳусайн разиаллоху анҳу ривоят қилди:

«Набий саллаллоху алайҳи ва саллам мендан ёқим бошқа бир кишидан сўраганлару, Имрон эшитганлар: «Эй фалончи, ушбу ойнинг охирида рўза тутмадингми?» — деб сўрадилар. (Мазкур ҳадиснинг ровийларидан Абуниъмон: «Жаноб Расулллох «Ушбу ойнинг» деганларида, Рамазонни назарда тутганлар деб ўйлайман», — дейдилар). Мен: «Йўқ, тутмадим, ё Расулллох!» — дедим.

Жаноб Расулллох: «Рамазон тугагач, ҳайитдан икки кун ўтказиб, рўза тутиб қўйил!» — дедилар.»

Биз ушбу ҳадиснинг «Рамазон тугагач, ҳайитдан икки кун ўтказиб, рўза тутиб қўйил» деган жумласига эътибор берсак унинг бекорга айтилмаганини сезамиз. Негаки, Ҳайит кунини ва ундан кейин ҳам байрам муносабати билан кўп давралар қурилади, суҳбатлар бўлади. Албатта, бу давра дастурхонга турли-туман ноз-неъматлар тортилади. Натижа меъдидан кўпроқ таом етилиди. Қолаверса, байрам кунлари пишириладиган овқатларимизнинг аксарияти кишига кўп қувват берадиган (калорияли) бўлади. Шунда Ҳайитдан икки кун кейин тутиб бериладиган бир кунлик рўза ички аъзоларни яна тартибга солади. Ундан кейинги меъдидан овқатланиш нафсингизни қанчалик енга билишингизга боғлиқ. Бу ишда Оллоҳ сизга мададкор бўлсин!

КАСБИМИЗ ЎЗИМИЗГА ХОС

Чилонзор туман ижтимоий таъминот бўлими мудирининг ўринбосари Зайтуна Бузрхонова.

— Зайтуна опа, бўлимларингиз қарамоғида қанча аҳоли бор!

— Туманимизда 39 минг нафақахўр бўлиб, улар орасида турли гуруҳ ногиронлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, меҳнат фахрийлари бор.

— Сизларга одамлар, асосан, нима масалада кўпроқ мурожаат қилишади!

— Бизга келувчиларнинг кўпчилиги нафақа хусусида илтимослар қилишади. Айниқса нафақамни қайта кўриб беринг, негадир бу ой озайиб кетди дегувчилар кўп.

— Демак аччиқ-чучуқ гаплар дегандек!..

— Ҳа, баъзан шунақаси ҳам бўлади. Лекин биздан хурсанд бўлиб қайта-қайта раҳмат айтиб кетадиганлар ҳам йўқ эмас. Шунда ўз касбимдан фахрланиб кетаман.

Негадир одамларга яхшилик қилган пайтларинг ўзингиз бошқача ҳис этар экансан.

— Касбингизни аёлларбоп иш деб ҳисоблайсизми!

— Ҳа, ишимиз фақат аёллар учун десак ҳам бўлаверди. 15 йилдан буён шу касбда ишлайман. Турли одамлар келиб-кейтишади, ҳаммасига ҳар хил муомала қилишинг керак. Шаҳримиздаги ижтимоий таъминот бўлимларида ишлаётганларнинг аксарияти аёллар.

— Ҳозирги ёшлар ҳақида нима дея оласиз!

— Агар жамоамиздан мисол олсам жуда яхши фикрдаман. Улар орасида ғайратли, шижоатли йигит ва қизлар борлигидан хурсанд бўламан.

— Одамларнинг Сизларга нисбатан муомала-муносабати қандай!

— Ҳар хил. Кўпчилик уларнинг олдида ҳеч қандай муаммо йўқ деб ўйлашади.

Ваҳоланки, биз ҳам бошқалар сингари ҳаёт кечирамиз. Бизда ҳам ўзимизга яраша ташвиш бор.

— Турмуш ўртоғингиз нима иш қиладилар!

— Дездеда ишлайдилар.

— Бўш вақтларингиз бўладими!

— Бўш вақтларим бўлади. Бундай пайтларда ота-онам юрти Сирдарёга бораман. Онам ҳаётлар, отам қазо қилганлар. Онамни соғинаман. Ҳар байрамларда илоҳи борица олдиларига боришга ҳаракат қиламан.

— Газетимиз муштарийларига тилакларингиз!

— Улкамизга баҳор ўз сепини ёйиб келди. Баҳорни келинчақларга қиёс қилишди. Жамияти юртдошларни муборак Рўза ҳайитлари билан чин дилдан қутлайман. Доимо соғ бўлишин.

— Раҳмат. Сизнинг ҳам ҳайитингиз муборак бўлсин.

ЖУЖАХҲУРОЗЛАР

Суратчи: Абдул Ғани ЖУМА

МИРЗО УЛУҒБЕК ТУМАН
ИЖТимоий-ТАЪМИНОТ БУ-
ЛИМИ МУДИРИНИНГ УРИН-
БОСАРИ, ҲУҚУҚШУНОС ҲА-
САН МАШАРИПОВ.

ОДАМЛАР БЕКОРЧИЛИКДАН КЕЛИШМАЙДИ

— Ҳасан ака Улуғбек тумани шаҳримизда энг кўп нафақахўр истиқомат қиладиган туманлардан бири ҳисобланади. Уларнинг аҳоли ҳақида қисқача гапириб бери-сангиз!

— Туманимизда 50 минг нафақахўр бор. Бу шаҳардаги энг кўп нафақахўр истиқомат қиладиган туман. Улар Улуғ Ватан Уруши қатнашчилари, байналмилал жангчилар, турли тоифдаги ногиронлар, Чернобл ҳалокати қатнашчилари. Шунингдек, кўп болали аёллардир.

— Бугун қабулингизда 62 киши бўлганини айддингиз.

Улар нималар хусусида келишибди!

— Мурожаат қилаётганларнинг кўпчилиги Республика Президенти 3 та фармони бўйича қилишди. Биринчиси 1992 йил 25 август, иккинчиси 1992 йил 8 октябрь ва учинчиси 1992 йил 31 декабр фармонларидир.

Асосан биринчи фармон бўйича кўпроқ келишади. Негаки бу фармон «тенглаштиришга» барҳам берди. Ҳамма ишлаган ҳам, ишлаган ҳам бир хил нафақа оларди. Энди эса адолат қарор топиб, меҳнатига яраша

ҳақ бериляпти. Бу яхши сиёсат, албатта.

— Бўлимларингиздаги аҳвол қандай!

— Гарчи қийин шароитларда ишлаётган бўлсакда, ҳаракат қилаёلمиз, бирор бир ариза эътиборсиз қолмаслиги учун 16 киши 50 минг нафақахўрга хизмат кўрсатамиз. Ҳар биримизга 3125 кишидан тўғри келади. Аслида битта назоратчи 2500 кишига хизмат кўрсатиши керак. Бу соҳада ҳуқуқшунослар кўпроқ ишлаши лозим. Лекин маош камлигидан улар уларини бошқа соҳаларга уриб кетишяпти.

— Қарамоғларингиздаги кичик корхоналар сони нечта!

— Иккита кичик корхона бизнинг доирамизда фаолият кўрсатади. «Эра» кичик корхонамиз ва «Саховат» дўконимиз бор. Улар ҳам асосан нафақахўрларга хизмат кўрсатишади.

— Сизлардан миннатдор бўлиб кетаётган кишиларни ҳам учратдим, суҳбатлашдим.

— Нима демоқчи эканлигингизни, тушундим. Албатта бу табиий ҳол. Чунки бизнинг мақсад шу. Кимнинг-

дир оғирини енгил қилиш, мушкулени осонлаштириш. Одамларнинг бир оғиз самимий ташаккури биз учун қанчалик қадри эканини билсангиз эди.

— Ҳамкасбларингизга айтмоқчи бўлган гапларингиз!

— Кенг феъл ва кечиримли бўлингиз. Ҳар қандай вазиятда ҳам одамларни тушуна билинг. Улар бекорчиликдан сиз ва бизнинг ҳузуримизга келмайдилар...

Ботирбек ОРИПОВ

НАФАҚА ТЎҒРИ БЕЛГИЛАНГАНМИ?

САВОЛ: 26 йил мактабда ёшларга таълим бердим, ёшим 54 да. Соғлигимни йўқотиб, тўшакка михланиб ётганимга олти йил бўлди. 1 гуруҳ ногирониман. Урнимдан туриб овқатимни еёлмайман, биров оғзимга сув қуймаса, сув ичолмайман. Менга ҳозирги кунда хотиним қаровчи сифатида ишдан қолиб ёрдам бермоқда. Туман ижтимоий таъминот бўлимидан хотинимга ҳам маош тўлашларини сўраб ариза берган эдим. Унга 60 сўм нафақа белги-

ланибди. Нафақа миқдори тўғрими?

Ашур НОРМАТОВ,
Қашқадарё вилояти

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси Президентининг кам таъминланган оилаларни, ногиронларни, уруш қатнашчиларини ижтимоий жиҳатдан муҳофаза қилиш ҳақидаги фармонига кўра, Сиз каби 1 гуруҳ ногиронларига иш стажидан қатъи назар энг кам нафақа 2500 сўм қилиб белгиланган. Лекин

сиз ўзингизга қарай олмаслигинизни ҳисобга олиб, шу нафақа миқдoriga 1250 сўм қўшилган. Бир ойлик нафақангиз миқдори 3750 сўмни ташкил этиши керак. Сизга қаровчилик қилаётган рафиқангизга давлат томонидан белгиланган 60 сўм миқдордаги нафақа тўғри.

Мансур ХИДИРОВ,
ҳуқуқий маслаҳатчи

ДИҚҚАТ! ДИҚҚАТ!

29 март — 4 апрел кунлари соат 17.00 да «Тўқимачи» маданий-маънавий марказида Халқ таботати вакиласи

ДИЛДОРА ЯХҲЕВА

соғломлаштириш муолажаларини ўтказлади.

Муолажа давомида кайфиятингиз тикланади, турли хил шомоллашлардан қутуласиз. Жигар, ўпка, юрак, буйрак хасталикларидан, аллергия, бепуштик, ошқозон-ичак дардларидан халос бўлиб, буйракдаги тошлардан фориғ бўласиз. Эшитувингиз яхшиланади, кўзингиз равшанлашади.

МУОЛАЖАГА МАРҲАМАТ.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 53-33-65, 53-36-34.

Манзилимиз: Бобур кўчаси, 45-уй.

ПУ-У-УШТ, ЭШАГИМГА ЙУЛ БЕРИНГ!

Суратчи: Р. АЛЬБЕКОВ

Дераза

МАЙКЛ ЖЕКсонНИНГ ҲАДЯСИ

Утган йили ёзда ваъда қилган концертига келмасдан Туркиядаги муҳлис-ларини ранжитган Майкл Жексон босна-херсиклик болаларга моддий ёрдам юбориб, ўз айбини ювди.

«Букреш Консри»да берган концертида сарайбосналик етим чақалоқни қўлга олиб, юзидан ўпиб, барчани бутун дунёдаги болаларни асрашга даъват этди. Майкл мамлакатига қайтар экан барча уюшмалардан ёрдам сўради ва Сарайбоснага 2,1 миллион долларлик дори-дармон, кийим-кечак, озиқ-овқат билан тўлдирилган бир самолёт юборди.

Бу йил «Хел де Вод» («Heal The World») компаниясини очган Майкл Жексон ўзининг айтишича дунё болаларининг ҳаёти учун бутун бойлиги ва ҳаётини ҳам аямоқчи эмас.

НОЗИМ ҲИҚМАТ АРИЗА ЕЗОЛМАЙДИ

Нозим Ҳикматни қайтадан Туркия фуқаролигига олиш учун жон куйдирган қариндоши Сами Йалтиримнинг ҳаракатлари ҳуқуқнинг битмас-туганмас қонунлари ичда зое кетмоқда. Аслида-ку бунга ҳеч ким қарши ҳам эмас. Лекин, қонунда фуқароликка даъвогар шахсан ўзи ариза бериши керак, деб ёзилган экан. Нозим Ҳикмат ариза ёзолмайди.

«НОЗИМНИНГ МОЗОРИ МАСКОВДА ҚОЛСИН»

Нозим Ҳикматнинг хотини Вера Туликова эрининг мазори Туркияга олиб кетилишига ҳозирча қарши эканлигини билдирди. 3 июлда раҳматли Нозим Ҳикматнинг дорилбакога кетганига ҳам 30 йил бўлади. Лекин Вера хонимнинг афсус билан айтишича, шу вақтгача Нозимнинг фуқаролиги ёки унинг мазори ҳақида ўйлаб кўриш ҳеч кимнинг ҳаёлига келмаган.

ЯГОНА ДЎСТ

Ҳолливуднинг собиқ юлдузларидан бири 62 ёшли Дие Арлен 8 йилдан бери Амриқоннинг Орегон шаҳрида Бобе исмли йўлбарс билан яшайпти. Амриқода ваҳший ҳайвонларни уйда сақлаш тақиқланганлиги сабабли рухсат олиш учун хоним анча идорама-идора юрди, 150 килолик Бобени кўчага олиб чиқиш ҳам хийла маблаг талаб қилмоқда. Бобе Арлен хонимга боладой бўлиб қолган. Шу туфайли кечалари ҳам у билан бирга ухлайди. «Бобедан жуда ҳам хурсандман. У жудаям одобли, хавфсизлигим ҳам тўла таъминланган. Бобега ҳам бу ҳаёт жуда ёқиб қолган. Фақат, афсус, уймга дўстларим келишолмайди» — дейди хоним.

Рустам МАРДОН

«Оила ва жамият»нинг Туркиядаги мухбири

Табриклаймиз!

ҲУСНАРАХОННИ қутлуг биринчи баҳори билан табриклайман. Умри узун, брахти бутун, фозила, гўзал қиз бўлиб ўссин. Бўласи ФАРҲУХ-БЕК. Ғузор, Авғонбоғ қишлоғи.

Ҳўрматли НАЗИРА! Таваалуд айёмингиз қутлуг бўлсин. Ҳаёт гўзаллигини дилингиз

да гул бўлиб ўнсин. Меҳрингиз ҳеч қачон сўнмасин. Сенга Оллоҳдан тан сиҳатлик, тўқис бахт, ва узок умр тилаб қолувчи бир гуруҳ ТЕНГДОШЛАРИНГ. Самарқанд шаҳри.

САРДОРБЕК!

Сени уч ёшга тўлишинг билан табриклаймиз. Илоҳим умрингиз узун бўлсин. Элимизнинг мард ўғлини бўлиб ўсгин деб даданг ШУҲРАТ-ЖОН, онанг МУҲАРРАМ-ЖОН.

УСМОНЖОН БАХТИЕ-РОВИЧ ШАРИПОВ! Сизни баҳор айёми, Наврўз байрами билан чин дилдан табриклайман. Гўзал ҳаёт ва баҳор доимо ҳамнафас бўлсин. Сизга Оллоҳдан тан си-

ҳатлик, тўқис бахт тилаб дўст-тингиз МҲРОД УРОҚОВ. Самарқанд шаҳри.

Меҳрибонимиз НОРПОШ-ШАХОН! 31-март таваллуд айёмингиз муборак бўлсин. Жамикки эзгуликлар доимо сиз билан бўлсин. Соғлиқ, бахт ҳеч қачон сизни тарк этмасин. Умрингиз узок бўлсин, деб Кайнонангиз МАМЛАКАТХОН ая, турмуш ўртоғингиз САЛИМЖОН, фарзандларингиз СОБИРЖОН, ЗИЕДА, ва БАҲРОМЖОНлар.

Талабалар шахарчасининг гидрогеология факультети ётоқхонасидаги НАМОЗХОН ТАЛАБАЛАРИНИ Ийд Рамазонлари билан қутлайман. Рўзангиз ва ибодатларингиз қабул бўлсин. Сизга ҳавас

билан қаршингиздаги ётоқхонада яшовчи АСПИРАНТ ЙИГИТ.

Оила

36 ЁШДА

Жиззахлик бўйи 170 см, оиласи билан ажрашган ишчи 25—35 ёшгача бўлган вафодор, озода, соғлом аёлни бахтли қилиш умидида. Зарарли одатлардан холи. Жиззах шаҳрида шахсий уй-жойи боғи бор. «Оила—167» хатингизни кутди.

22 ЁШДА

Тошкент шаҳридан, оиласидан маълум сабабларга кўра ажрашган, касби ошпазлик бўлган хоним [2 ёшли ўғилчаси билан] 25—30 парга

кирган диди, яшаш шароити ўзига мос, ўғлига фарзандидек муносабатда бўладиган жаноб топилса, унга турмушга чиқмоқчи. «Оила—168» га хат ёзинг.

54 ЁШДА

Ургутда яшайман. 75 сотих ҳовлим, шароити тўқис уй-жойим, машинам бор. Дуррадгор — устаман. Хотиним қазо қилган. Болаларим ўзига тинч. Ўзимга монанд бир аёл топиб, қолган умримни у билан ўтказмоқчиман. «ОИЛА — 169»

Табрик эълонининг ҳар бир белгиси (харфи) 2 сўм. Битта расм (6×9 см. ҳажмида бўлиши шарт) 500 сўм. Табриклар бир ой мuddат ичида чиқарилади. 10 кунлик мuddат билан берилса, 2 баравар қимматлашади.

Танишув эълонининг баҳо-си 200 сўм.

Сўхбатдошимиз Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Зафар Файзуллаев.

У киши оғир табиатли, вазмин инсон. Илмга ихлоси баланд. Шу сабабли бўлса керак, одамлар билан ўта мулоим муомалада бўладилар. Ичкиликка унчалик ҳуши йўқ. Сигаретлардан «Малборо»ни ёқтиради.

«ДОМ»ДА ЯШАСАК НИМА ҚИПТИ?..

— Одамлар назаридан четда турган, сизнинг ҳам хаёлингизга келмаган иккита масала билан сўхбатни бошласак,— дейди Зафар ака.— Биринчиси — канализация, иккинчиси — ахлат. Шу ҳақда ўйлаб кўрганмисиз?

Тан оламан.

— Йўқ.

— Кўрдингизми, юзаки қараганда булар жуда арзимас муаммо. Туманда 30 кмлик канализация ишлари қилиниши керак. Бунинг учун, албатта, қувурлар топиш лозим бўлади. Тасаввур қилинг, бир кун шу йўналиш бўйича ишларимиз тўхтаб қолди. Қандай аҳволга тушишимиз маълум. Энди ахлатни олайлик. Бир ойлик ахлатни ташиш учун бюджетдан 1 млн. 600 минг сўм ажратилади. Аслида 6 млн. сўм керак, бунинг учун. Тумандаги барча кичик корхоналардан, ишлаб чиқариш ташкилотларидан олинган фойданинг маълум қисмини шу ишларга сарфлаймиз. Яқинда 20 та янги машина олдик. Шунингдек, ташкилотлардан ҳам ҳашарчилар чақириб, ободончилик ишларини ўтказдик. Бу ишда 200 та машина қатнашди.

— Бу ишлар маҳалла кўмиталари зиммасига юклатилса бўлмасиди!

— Туманимизда 59 та маҳалла бор. Уларга юкланса яхши бўларди. Бироқ маблағсиз, техникасиз улар нима ҳам қила оларди. Ҳатто маҳалла кўмиталарининг ойлик маошларини ҳам ўзимиз ташкил қилдик.

— Мана, Наврўз ҳам ортда қолди. Бу байрам шарофати билан жуда кўплаб ишлар қилинди. Одамларнинг ҳордиқ чиқаришлари учун дам олиш тадбирлари уюштирилди. Мухтожлар сийланди...

— Наврўзнинг фойзи-баракаси ҳам, ҳикмати ҳам шунда-да. Байрам муносабати билан ҳокимлик номидан аҳолига 3 млн. сўмлик кийим-кечак, озиқ-овқат, рўзгор буюмлари ва газ плиталари тарқатилди. 200 оилага маҳаллалар орқали 10 минг сўмдан ёрдам кўрсатилди.

Айрим маҳалла кўмиталарининг мўжим ишлаш учун бинолари йўқ эди. Наврўзда 10 та маҳаллага янги биноларнинг қалитлари топширилди. Луначарский марказида янги бозор ишга тушди. 27 март кўни Улугбек номи маҳаллада 12 нафар гўдакнинг сунат тўйи ўтказилди.

Бу ишларнинг ҳаммаси ҳокимлик ташаббуси билан қилинмоқда.

— Аҳолини уй-жой билан таъминлаш масаласи қандай?

— Бу энг оғир масала. Илгари бир йилда 20 га яқин уй бериларди. Ҳозир қабулимизга шикоятчиларнинг аксарияти шу муаммо билан келадилар. Улар орасида тўполон қиладиганлари, жанжал чиқарадиганлари ҳам, тушунадиганлари ҳам бор. Уларга баъзан қаттиқ гапиришга ҳам мажбур бўласан, киши. Илгари шаҳарга қарашли ерларда қурилатган уйлар ҳам

тўхтаб қолган. Энди йилнинг иккинчи ярмидан қандай бўлмасин маблағ топиб, қуришларни жонлантурсак, қийин кечади. Одамларни ҳам тушуниш керак, лекин иложи йўқ бўлса нима қила олардингиз?! Биринчи чоракда атиги 4 та уй бердик...

— Шаҳарга прописка қилишни балки қаттиқ назорат қилиш керакдир!

— Прописка ҳам энг жиддий муаммолардан бири. Илгари давр бошқача эди. Ҳозир ҳар бир прописканинг орқасида й-жойдан ташқари озиқ-овқат масаласи ҳам бор. Ҳар бир нарсга ўлчовли. Бунинг устига ҳозир уйларни хусусийлаштиришга йўл очилди. Айримлар уйини хусусийлаштириб олади-да, катта пул эвазига сотиб кетади.

Айрим иқтидорли, билимли ёшлар бўладик, чекка вилоятлардан келиб шу ерда ўқийди ва соҳаси бўйича пойтахтда ишлашга мажбур бўлади. Хуллас, пропискани назорат қилиш жуда қийин иш. Лекин, тартиб-интизом, албатта бўлиши шарт.

— Зафар ака, хоҳлаймизми, йўқми, ҳозир одамларнинг аксарияти савдо хизматидан жудаям хурсанд эмаслар. Баъзи савдо ходимлари борки, тақчиллик вазиятидан фойдаланиб, қонунга хилоф иш тутадилар. Бу борада ҳозир республика миқёсида анча ишлар қилинмоқда...

— Ҳокимлик топшириғига кўра ҳар бир магазинга маҳалла фаолларидан икки киши бириктириб қўйилган. Улар магазинга келган молларни назорат қиладди. Савдодаги адолатсизликнинг олдини олувичи масъул шахслар ҳисобланади. Бу борада милитсия, ОБХСС ходимлари билан биргаликда иш олиб борилмоқда. Бу ишларга ҳокимимиз Шавкат ака Мирзиёевнинг ўзлари бош-қош бўлиб турибдилар.

Яқинда 20 қоп шакарни ноқонуний йўл билан ўзлаштирган бир савдо ходими қўлга олинди. Шакар Наврўз арафасида халққа мусодара қилинди. Ўз вазифасига масъулиятсизлиги туфайли туман озиқ-овқат савдоси бошлигининг ўринбосари ҳамда магазин директори вазифасидан бўшатилди.

Ҳокимлик раҳбарияти маҳалла фаоллари билан ҳафтада 2 марта учрашув ўтказиб, уларнинг ишларини назорат қилиб турибди.

Республикамиз Президентининг бундан 2 йил олдин бошлаган йўли жуда тўғри чиқди. Кўриб турибмиз. Тартиб-интизом асосий омил бўлиши кераклиги исботланмоқда.

— Интизом бор жойда, демак жиноятлар ҳам бўлмайди...

Жиноятчиликнинг олдини олишда ва тугатишга яна фаол бўлишлари учун туман милитсиясига 10 та машина

олиб бердик. Янгидан тўртта шаҳар милитсия бўлими очдик. Туман ихтиёрида 100 нафар милитсия ходими бор. Улар жамоат жойларида, бозорларда тартиб-интизомни назорат қиладилар.

— Адашмасам, Фанлар академиясининг кўпгина институтлари шу туманда жойлашган. Олимлар билан ҳокимликнинг муносабати қандай?

— Тўғри, академиянинг 70 га яқин институти бизга қарашли. Яқинда ўсимликлар кимёси институти раҳбарлари билан Туркияга бориб келдик. Мақсад турклар билан қўшма корхона очишни йўлга қўйиш. Шу йилнинг иккинчи ярмидан улар билан бирга

экан. Унда бир йўла 8 хил нон ёпиш мумкин.

— Зафар ака, ишлаётган одамга нуқул иш ҳақида гапираверса ҳам ўнғай бўлмас. Келинг, раҳбарликни бир зум унутингиз, оила ҳақида бир-икки оғиз гапириб беринг. Сизнингча, оиланинг тотувлиги нимада?

— Жанжалга ҳар нарсга баҳона бўлиши мумкин. Уйлайманки, баҳонага йўл қўймайдиган ҳар бир нарсга тотувликка асос бўла олади. Мухими оилада эр-хотин доимо бир-бирини тушунишлари керак.

— Ўзингизга келсак.

— Нолимайман. Ҳар ҳолда бир-биримизни тушунамиз. Уч нафар фарзандимиз бор. Азиз, Севара, Замира. Хотиним — муаллима. Бошланғич синфларга дарс беради. 9 қаватли «дом»да 3 хонали уйимиз бор.

— «Дом»да яшайсизларми?

— Нима қипти?

— Болаларингиз билан шаҳар айланиб турасизми?

— Онда-сонда. Бироқ Наврўзда оилани бўлиб, мазза қилиб айландик.

— Байрамда болаларингизга нима олиб бердингиз?

ликда совун завўдини ишга туширмоқчимиз. Шунингдек, яқинда Италиядан нон чиқарадиган ускуна олиб келдик. Бу жуда ихчам ва қўлай

— Албатта, шоколад. Бошқа кунларамиз ҳам уларга ширинликлар олиб бериш одатим йўқ эмас.

Юсуф ЗИЕД

МИННАТДОРЛИК

Бундан тўрт йил муқаддам бошимга катта кулфат тушди. Аввалига қизим оғир касалликдан сўнг шол бўлиб қолди. Кўп югурдик, лекин даво топмади. Сўнг унинг дардини кўтаролмай аёлим ҳам ҳаётдан кўз юмди.

Аёлимнинг маъракалари ҳам ўтди. Мен қизимни оёққа тургазиш учун қўлимдан келган ҳамма ишни қилдим. Афсус, барча елиб-юзурганларим бекор кетди. Қизим тузалмас дардга йўлиққан экан. Мутахассисларнинг маслаҳати билан уни Қибрайдаги Тошкент вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасига қарашли 1-махсус болалар уйига топширдим. Уч йил-донида қизимга ҳафта оралаб бориб тураман. Шифохонада касбига меҳр қўйган қалби дарё инсонлар ишлар экан. Палаталар ва ҳовли ҳар доим озода. Шифохонанинг барча ходимлари ширин сўз, ҳар доим кўнглингизга қараб туришади. Бемор болаларни ўз фарзандларидек ювиб-тарашади. Қизим шундай меҳрибон инсонлар қаровида эканлигидан миннатдорман.

Шифохонанинг бош врач Элмира опа Утарова бошлиқ барча ходимларини Наврўз ва Ҳайит байрами билан табриклайман. Уларга яратган эгамдан сиҳат-саломатлик, оилаларига тотувлик, бахт тилайман.

Фарзандлари даволанаётган ота-оналар номидан Ражаб Ғозиев.

ОДОБЛИ ҚИЗ

Ўғил болаларга тарбия топмоқ, одобли бўлмоқ нақадар лозим бўлса, қиз болаларга ундан ҳам зиёдроқ лозимдир. Шу сабабдан баъзи ишлар ўғил болаларда кўп айб кўринмаса ҳам қиз болаларда катта айбдур. Масалан: либос ва бош кийими кир ва йиртиқ бўлиши ўғил болаларда ҳам айбдур, лекин қиз болаларда зиёдароқ айбдур. Одобли қизлар бошига рўмол солиб ва ё бошқа нарса ёпишиб эркак кишилар назарини туширмасдан ва

ҳам ўзи эркак кишиларга қарамасдан ва кўчада одобсиз сўзларга қулоқ солмасдан мактабга борурлар. Мактабдан келгандан сўнг сабоқларини такроридан фориг бўлиб, қиз болаларга лозим бўлган ишларни қилурлар. Либос тикмоқ, дўппи тикмоқ, мошина юргизмоқ ва ҳар хил таомларни яхшилаб пиширмоқни ўрганмоқ ва шуларга ўхшаш ишларга машғул бўлурлар.

«Насихатнома»дан

—УЙҚУ МАЗЗА-ДА!

Суратчи: Х. МАМАТҚУЛОВ

ИККИ САВАТ

Бир бор экан, бир йўқ экан. Қадим ўтган замонда бир чол-кампир яшаган экан. Чолнинг бир қушчаси бўлиб, жониворни жуда яхши кўрар экан. Чол унга эрта-ю кеч дон-дун, сув бериб, ардоқлаб парваришлар экан.

Бир куни чол узоқ сафарга отланибди. Кетар чоғида кампирга, қушчамга эрталаб ва кечқурун дон ҳамда сув бериб тургин, деб тайинлабди. Кейин йўлга тушибди.

Лекин кампир қушчани ҳам, унга дон-сув беришни ҳам унутибди. Жуда оч қолган қушча қафасни тешиб, ташқарига чиқибди.

Буни кўрган кампир уни олиб деразадан ташқарига улоқтирибди. Чол сафардан қайтиб қарасаки, қушча йўқ, қафас бўм-бўш эмиш.

— Менинг қушчам қани? — дебди у.

— Унинг биз билан яшагиси келмай қолибди, — деб жавоб берибди кампир. — Ўрмонга кетиб қолди.

Чол бечора жуда қайғурибди.

— Мен уни — жажжи дўстимни топишим керак, — дебди у. — Мен ўрмонга боришим керак.

У ўрмонга борибди ва дарахтда ўтирган қушчага кўзи тушибди. Қушчани ўзи билан уйга олиб кетмоқчи бўлибди. Лекин қушча уникига боришга рози бўлмабди.

Чол уйга қайтар чоғида қушча унинг олдида иккита — бири катта, иккинчиси кичикроқ сават қўйибди.

— Қайси сизга маъқул бўлса, уша-

нисини олинг, — дебди қушча.

— Кичик саватни бера қол, — дебди чол ва айтганини олгач, қуш билан хайрлашиб уйга қайтибди.

Уйда чол-кампир саватда нима борлигини кўргиси келибди ва уни очишибди. Очишса, сават тўла олтин эмиш.

Кампир:

— Менга тезроқ қушни қаердан топишим мумкинлигини айт, — дебди. — Мен сендан ақллироқман, ахмоқ чол! Сен кичик саватни олиб келибсан. Мен каттасини олишни истайман.

Шундай қилиб кампир қушчани топиш иштиёқида ўрмонга қараб чопибди.

II

Дарахт шоҳида ўтирган қушчани кўрган кампир:

— Менинг жажжигина қушчам! — дебди. — Сени учратганимдан қанчалар қувонганимни билсанг эди. Менга ҳам бирор нарса бер!

Қушча унинг олдида иккита — бири катта, иккинчиси кичик сават қўйибди.

Кампир узоқ уйлаб ўтирмай, катта саватни олибди ва уйга қараб чопибди. У ҳатто қушчага раҳмат дейишни ҳам унутибди.

У уйга келиши биланоқ, саватда нима борлигини билмоқчи бўлибди ва уни очибди. Бу гал саватнинг ичи тўла сап-сарик хазон экан.

Инглизчадан таржима

ЯНГИ КЎЙЛАК

Нигорага дадаси янги кўйлак олиб келди. Қип-қизил, этакларида, белида қора тасмалари бор, ёқалари тўрдан. Нигора дарров кийиб кўрди. Шундай чиройли, шундай чиройлики... Дахлиздаги катта тошойнага қаради, гир айланди. Гир айланса, этаклари пир-пирак бўлди.

— Ярашди, қизим, ярашди, — деди ошхонада сабзи тўғраётган ойиси. Нигора хурсанд бўлиб кетди. Югуриб эшикнинг туткичидан тутди.

— Қаёққа, қизим? — деди ойиси. — Энди кўйлақни ечиб қўй. Меҳмонга борганда киясан.

Нигора индамай бош силтади. Эшикни очиб, кўчага чиқди. Кўчада дугонаси Лола укасини ўйнатиб юрган экан.

— Вуй, кўйлагингни! — Лоланинг кўйлакка ҳаваси келди.

— Дадам олиб келдилар, — деди Нигора. — Сенам дадангга айтгин, опкеладилар.

Лола бир хўрсиниб, бошини эгди.

— Юр, Равшан, — у укасининг

қўлидан тортди, — уйга кетамиз.

Нигора нима қилишини билмасдан уйига қайтди.

— Ҳа, қизим? Нима бўлди? — сўради ойиси.

Нигора индамай кўйлагини еча бошлади.

— Кўчада ким бор экан? — Лола бор экан, «Вуй, кўйлагингни...» деди. Мен: «Дадам олиб келдилар, сенам дадангга айтсанг, олиб келадилар», десам индамай уйга кетиб қолди.

— Ахир, қизим, кўйлагингни ечиб қўй, дедим-ку. Мактанчоқлик яхши эмас. Лоланинг дадаси касал, ойисининг пули кам. Лола ўртоғинг шунга хафа бўлган.

Нигора бармоғини тишлаб, ўйланиб қолди.

Болалар, энди сизларга битта савол: Нигора дугонасининг кўнглини кўтариш учун нима қилиши керак? Шу саволга жавоб ёзиб юборинглар-чи, кутамиз.

Маъсума АҲМЕДОВА

АЗИЗ БОЛАЖОНЛАР!

Бир неча йиллар муқаддам ажойиб шоир ўзувчиларимиз томонидан болаларбоп қизиқ-қизик китобчалар нашр этилганди. У пайтлар Сиз жудаям кичкинтой, баъзиларингиз ҳали туғилмаган ҳам эдингизлар.

Ҳозир у китобларни қайтадан нашр этиш жудаям қийин.

Шунинг учун энг қизиқ китоблардан ажойиб шеърлар ва ҳикоялар бериб боришни режалаштирдик.

Анвар ОБИДЖОН

БҮРИЛАР ШИФОХОНАСИДА

Врачларнинг вақти чоқ:
Келди касал Қўзичоқ.

БАҚАЛАР ИДОРАСИДА

Илон келди-ю — «виш-виш»,
Чала қолди йиғилиш.

ҚАРҒАЛАР БОҒЧАСИДА

Бахтиёрмиз... тушдан сўнг
Ўйнапмиз титиб гўнг.

МАЙМУНЛАР ТЕЛЕВИЗОРИДА

— Кўрсатамиз бананни,
Яламанглар экранни.

ЧИВИНЛАР ТЕЛЕГРАФИДА

«Қутиб олинг, аммажон,
Борар дўстим... Каркидон...»

ЧАЕНЛАР ОШХОНАСИДА

Қирқоёқлар — пазанда,
Бош ошпаз — ёш Газанда.

ЧУМЧУҚЛАР БОЗОРИДА

— Бунча тикин, машмаша?
— Сотиланти итпашиша!

ТУЛКИЛАР РАДИОСИДА

«Тоқат қилинелар бир оз,
Сўнги бор куйлар Хўроз».

ҚУЕНЛАР ТРАМВАЙИДА

Контролёр — қари Шер,
Билетсизни тутиб ер.

ИТЛАР МАГАЗИНИДА

— Сизга қандай мол керак?
— Мўрт занжир, пишиқ тувак...

БУРГУТЛАР ДАРСЛИГИДА

«Тутдик тўртта Карқуноқ,
Ярмин едик. Жуфтми, тоқ?»

СИЧҚОНЛАР КИНОТЕАТРИДА

— Кино зўрми, оғажон,
Мушукни қийнар Сичқон...

ЧИГИРТКАЛАР АРМИЯСИДА

— Хужум қиламиз бирдан...
Ё хаводан, ё ердан!

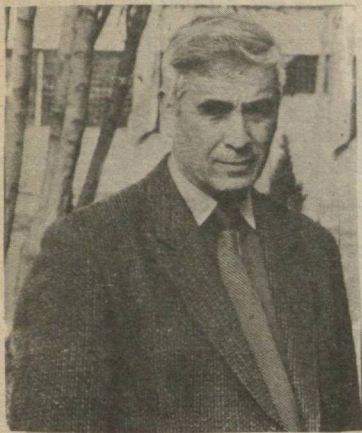
КАЛАМУШЛАР КЕМАСИДА

Остки қисмини емангиз,
Чўкиб кетар кемангиз!

ЎРДАКЛАР АНСАМБЛИДА

— Эмасмиз-ку биз Карға,
Майин куйланг: «Ға-Ға-Ға...»

«Оила ва жамият» 4 (75)

бўлаётгандирмиз. Қисқаси шохми, гадоми ҳамма барибир пешонасига ёзилганини кўради деб ўйлайман.

— Фараз қилинг сиз бугундан бошлаб дунёга ҳокимлик қиладиган даражада юқори мансабга чиқдингиз. Ҳаётдаги рақибларингиздан (агар бўлса) қанақасига ўч олган бўлардингиз-у, ўз қариндош-уруғларингизга қандай қаромат кўрсатардингиз?

— Илкони борица ҳаммага омонлик ва тансихатлик тилаган бўлардим. Рақибларимдан эса умуман ўч олмасдим. Мансабимга, бойлигимга, кучимга ишониб ўзгаларга зугум қилишни виждоним кўтаролмайди.

— Ҳаётда ҳаммани бирдек виждонли, инсофли деб, ўйлайсиз шекилли?

— Бошқалар тўғрисида эмас ўзим ҳақимда гапираяпман. Қолаверса ҳалқда «Отангни ўлдирганга онангни бер», деган мақол бор. Менимча бу бежиз айтилмаган.

СЕВСАК АРЗИЙДИГАН ИНСОН

— Ахбор ака, сизга ўтган 1992 йил ҳисобидан бериладиган дастлабки 3 саволини қуйидагича:

1.— Қалбингизни ларзага солган энг қувончли дамлалар!

2.— Ич-ичингиздан афсусланиб ачинаган нарсангиз!

3.— Ҳаётингизни келтириб, жонингизга озор берган воқеа!

1.— Энг қувончли дамлаларим Барселонада жаҳон Олимпиадасининг очилиш социялари ҳамда ўзбек футболнинг 80 йиллиги нишонланган соатларга тўғри келди. Бутун умрини спортга бахшида этиб, ҳар бир чемпионнинг ғалабаларидан руҳланиб, мағлубиятларидан кечалар азоб чеккан кишигина менинг ушбу гапларимни самимий эканлигини ҳис қилишни мумкин.

2.— Умримнинг яна бир йилли ҳудди кўз очиб юмиш фурсатидек ўтиб кетганлиги. Бунга жуда ачинаман ҳам деб айтолмайман, бироқ ҳаммаша ҳозирги ёшимдагидек юргим келаверди.

3.— Сиёсатнинг ҳатто инсон қалбига ҳам ҳукумрон бўлишга интилиши. Бундан биз севган футбол улкан талофлар кўрмоқда.

— Янги йилнинг қандай тафсилотларга бой бўлишини истайсиз!

— Спортга панжалар орасидан қарайдиган «амаки»ларнинг тўнтарилиш йили бўлсин. Мансабпарастлик билан миллатчилик ичидан зил кетсин. Яхши кунлар кўпроқ бўлсин.

— 35 йилдан буён шарҳловчилик қиласиз. Шунча вақт ўйингоҳлар-у, ойнаи жаҳон қаршисидан тер тўкиб атиги битта енгил машина ололмаганингизга мухлисларингиз сира-сира ишонишни истамаётгандек назаримда!..

— Биламан, мен билан яқин ошна бўлмаган кўпчилик футбол шинавандалари «Бу кишининг уйдаи сандиқ-сандиқ пуллари, тиллолари, ҳали минилмаган қўша-қўша машиналари бўлса керак», деб ўзаро миш-миш қилиб юради. Уларнинг фикрича телевизорга чиққан одам жудаюм бадавлат ҳисобланади. Узингиз кўрдингиз-ку, бор йўғи бир ярим йил олдин ҳозир яшаб турган 3 хонали уйни олди. Шу пайтгача бутун оиламиз билан торгина ҳовлида турардик. Мухлислар билишмайдикки, 35 йилдан буён шарҳловчилик қиладиган Имомхўжаевникида ҳалигача оддий телефон йўқ. Бас шундай экан, машинага йўл бўлсин.

— Эҳтимол, худо бериб 1993 йил оилангиз учун «машина» йили бўлиб қолар!

— Тўғриси айтсам машинага шу пайтгача қизиқмаганман. Шундан келиб чиқиб бундан буёғига ҳам шаҳар автобус, метро, троллейбусларида юраверсам керак...

— Чет элда яшайдиган касбдошларингизнинг қандай кун кечиришини ўзингиз яхши билсангиз керак. Уларга бизникилар фақат ҳавас қилишадди. Айтингки, ҳудди улардек бўлолмаганимизга нима сабаб. Бу замоннинг ношудлигимми ёки ҳаётнинг тақозоси!

— Тангирминг шу кунларга етказганига ҳам шукр. Еганим олдимда, емаганим ортимда. Балки, сиз сўрагиларингизга замоннинг ношудлигига қўшилиб ўзимиз ҳам сабабчи

— Энди Ахбор, ака бевосита ўзингиз севган футбол мавзусига эътиборимизни қаратсак. Мухлисларингизга футболнинг ҳали кўпчилик эшитмаган тарихий воқеаларидан қизиқ-қизигини таллаб айтиб берсангиз!

— Бундай воқеалар жуда кўп. Масалан: Бундан 31 йил муқаддам севимли футболчимиз Биродар Абдураимов УЕФА расмий мусобақасида собиқ мамлакат ўсмирлар терма жамоасининг биринчи тўпини уришга муяссар бўлган эди.

Бундан 56 йил бурун майдондаги ҳар бир футболчининг кўйлагига рақам ёзиш «мода» бўлганди. (Ирландия — Англия учрашувиди).

103 йил илгари эса, дарвозаларга тўр ошиш тасдиқланган эди.

Дарвозаларга 11 метрли жарима тўпларини белгилашни мутахассислар 1891 йилда яъни, бугунимиздан 102 йил олдин кучга киритишганлар. Биласизми, ушбу жарима тўплари ҳақиқатан 11 метрдан эмас, балки 10 метр, 97 см масофадан тепилади.

— Утган йилда ҳамкасбингиз Николай Озеровнинг 70 ёшга қадам қўйганлиги Россия ойнаи жаҳонда катта байрам сифатида нишонланди. Ўзбекистонлик ишқибозлар ўзлари севган шарҳловчисининг ана шундай қувончли кунларига қачон гувоҳ бўлишадди!

— Худо хоҳласа бу йил 57 га тўламан. Касбдошим Озеров эса, айтганингиздек 70 ёшни ҳам уриб қўйди. У кишига ҳавасим келади. Мен орзу қиладиган нарсаларнинг ҳаммасига эришиб бўлди ҳисоб. Энди оёқларини чўзиб, бемалол спорт мусобақаларини тамоша қилиб ётаверса арзийди. Кутлуг ёш тўйини ташкил этиб, кишини меҳнатларига яраша тақдирлаш осонликча бўлмайди.

— Озеров билан учрашгандирсиз!

— Албатта. У киши Тошкентга келганди. Биргаликда «Футбол чорраҳаларида» кўрсатувига чиққанмиз.

— Биринчи шарҳингизни қачон олиб боргансиз!

— Радиода 1958 йил. «Пахтакор» — «Спартак» (Ереван) жамоалари учрашувидан, ойнаи жаҳонда эса, 1961 йилнинг апрелида «Пахтакор» — МАСК ўйинидан олиб боргандим.

— Ўзбекистонда кўзга кўринган футбол мутахассиси сифатида ХХ асрнинг сўнгги «юлдузи» Марадона «Какаинов»га муносабатингизни билдирсангиз!

— Жаҳонга танилган «юлдуз»лардан фақат Пелени яхши кўраман. У доимо футбол билан одамийликни ахлит нарса деб тушунади. Шунинг учун ҳам обрўси ҳалигача сўнмаган. Марадонага келсак, одамларда унга нисбатан жуда катта муҳаббат пайдо

бўлганди. Афсуски, гивандлик унинг бутун шухратини ҳавога совурди.

— 1993 йилда бирорта синфдошингиз билан ош устиде наза қилиб суҳбат қуришга вақт топдингизми!

— Йўқ. Фақат Эргаш Каримовни ойнаи жаҳон орқали кўрдим.

— У билан синфдошимсизлар!

— Албатта, шунингдек марҳум қизиқчи Ҳасан Йўлдошев билан ҳам бир синфда ўқиганмиз. Фақат улар бошқа, мен бошқа гуруҳда.

1954 йил шахримиздаги Охунбоев номли 45 ўрта мактабни 97 ўқувчи бирга тамомладик. Жисмоний тарбия олийгоҳида эса, собиқ «Пахтакор»чилар Мақсуд Шарипов, Ҳамид Раҳматуллаевлар билан ҳамкурс бўлганман.

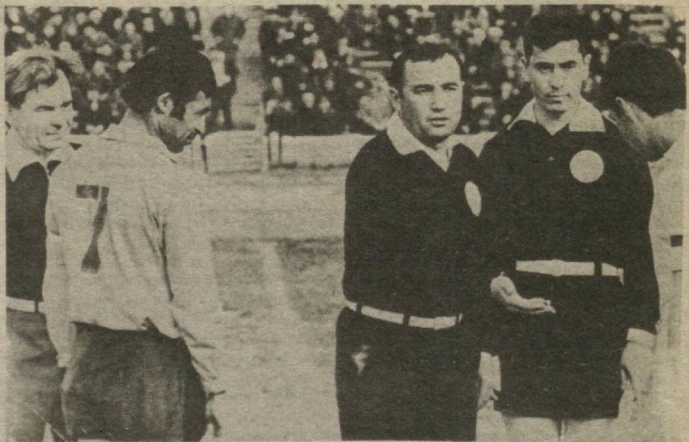
— Бу йил ўйланганингизга роппоса 35 йил тўлар экан!..

— Тўйимиз 1958 йилнинг 12 августиде бўлганди. Шу баҳона ҳар йилнинг 12 августи кунли келиннингиз билан

давлат ишларига ҳам бормасдан кечга қадар сайр қиламиз. Утган кунларни эслаб кўнгил ёзамиз. Турмуш ўртоғим Фаридахон ҳозир 276 ўрта мактаб бошланғич синф ўқувчиларига дарс беради. Кўз тегмасини, иккаламиз иноқмиз. Бир-биримизга жуда-жуда суяниб қолганмиз.

— Ахбор ака, мана 58 ёшга ҳам кириб қўйисиз, меҳнат фаолиятингизнинг бошланганига эса 30 йилдан кўпроқ вақт ўтибди. Шу давр мабойнида асосан кимлардан ва кимлардан миннатдор бўлиб яшадингиз!

— Ота-онамдан, ўқитувчиларимдан, дўстларимдан, қолаверса, ҳозир яшаб турган уйимизни олишимизда катта ёрдам берган Ўзбек кино санъатининг отахони Малик Қаюмовдан тоабд миннатдорман. Қисқаси феълда ёмонлик, таъмагрлик иллати бўлмаган ҳар қандай кишидан хурсанд бўлиб яшаш керак деб ўйлайман.

Ахбор Имомхўжаев 1963 йилда Жисмоний тарбия олийгоҳини тугатгач, Мирзачўлдаги 13 мактабда пионервожатийликдан ўз меҳнат фаолиятини бошлади. Кейинчалик ўқувчиларга Бошланғич Ҳарбий таълим, жисмоний тарбия соатларини ўтди. Ўзи тугатган олий даргоҳда ҳам анча вақт катта ўқитувчилик қилди, Ўзбекистон Республикаси спорт қўмитасининг пропаганда бўлимини бошқариб, «Спорт» газетининг «Футбол» махсус сонига раҳбарлик қилди. Севимли жамоамиз «Пахтакор»га бош бўлди. 1991 йил собиқ СССРнинг энг яхши спорт журналистлари рўйхатидан жой олди. Айни кунларда эса, Ўзбекистон ойнаи жаҳонда ўз касбини давом эттирмоқда. 5 нафар фарзандини отаси. [Малика, Мадина, Аббор, Олияхон ва Зафаржон]. Набиралари эса ҳозирча унтага етди. Бу табаррук инсоннинг яна бир орзуи келажакда ўзлари яшаб турган уйнинг битта хонасини шахсий спорт музейига айлантириши.

Суҳбатдош: Нормурод МУСОМОВ

Уз касбининг устаси бўлган биология ва тарих ўқитувачиси Элизабет Вайнинг 1946 йили тайёрада Амриқодан вайронага айланган ва очлик ҳукм сураётган Токиога олиб келинди. Унга топширилган вазифанинг фоят масъулияти ҳамда Қўшма Штатлар учун жуда муҳим аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида журналистларга ахборот бериш учун ўқитувчини тайёрадан тўғри истилочи Амриқо қўшинларининг маҳкамасига йўллади. Учрашув тугагач, Вайнингни Гакусюиндаги

бой, энг гўзал шаҳарларидан бирига айланди. Гакусюинда таълим олган мағрур болакай улғайди ва энди уни шаҳзода, деб аташларини талаб қилмайдиган бўлди.

Гап шундаки, Элизабет Вайнингнинг собиқ ўқувчиси Акихито 1989 йили 55 ёшида Япониянинг 125-императори бўлди. У тахтга ўтирган, расмий ҳисоб-китобларга кўра, 2600 йилдан буён давом этиб келаётган дунёда энг қадимий сулолардан бирининг уч раамзий нишони — яшма тошидан

маслаҳатларга қулоқ солмади. Орадан кўп ўтмай, мўъжиза рўй берди. 1933 йилда дунёга келган Акихитонинг туғилган куни — 23 декабр миллий байрам, деб эълон қилинди.

Шаҳзоданинг ҳаёти эртақлардагидек, гўзал кечмади. Шафқатсиз таомил, тартиб-қоидаларга мувофиқ, у уч ёшидаёқ онасидан тортиб олиниб, мутаассиб сарой маслаҳатчилари оиласига тарбиялаш учун берилади. Акихито беғубор болалигининг лаззатлари — тенгқур-

ва ҳарбий стратегияга эга бўлганлиги сабабли биз мағлубиятга учрадик».

Авллоларнинг кўп удумларига амал қилмайдиган Акихито Каруидзава тоғ олди оромгоҳида Митико исмли дилбар қизни — у йирик теғирмончи-ишбилармоннинг қизи эди — учратиб қолгач, яна исён қилди. Шаҳзода 23, қиз эса 22 ёшда эди ва аёллар жамоасига ҳали кўникмаган Акихито уни бир кўрдию, худди эртақлардагидек, ҳушидан айрилди. Бу учрашувдан сўнг орадан бир ҳафта ўтгач, у қизнинг қўлини сўраб, тўхтовсиз хат ёзди, сим қоқди. Аввалига қизнинг отаси бунга эътибор қилгиси келмади, чунки Акихито ақлга сиғдириб бўлмайдиган нарсани хоҳлаётган эди. Оддий оиладан чиққан қизга уйла-ниш азалий қонунга зид, ва шаҳзода ўз умр йўлдошини фақат император уруғ-аймоқлари орасидан излаши керак. Бироқ «қайсар», «исёнкор» Акихито ўз сўзида турди. 1959 йили Акихито ва Митиконинг тўй тантанасини олқишлаш учун ярим миллион киши Токио кўчаларига чиқди. Кўплаб Японияликлар шаҳзоданинг уйланиш маросимини ўз кўзи билан, томоша қилиш учун биринчи марта телевизор сотиб олишга пул сарфлади.

Ухшатмасдан учратмас, деганларидек, «исёнкор» Акихитонинг рафиқаси ҳам унинг изидан борди. Улар биргаликда император оиласининг турмуш тарзини ўзгартириб юборишди, яъни ўз болаларини тарбиялаш учун қаттиққўл сарой маслаҳатчиларига топширмасдан, бу билан ўзлари шўғулланишди.

Ҳозир «Акихитонинг икки ўғли — Хиро ва Ая Оксфорд университетиде таълим олмоқда.

Акбар СИРОЖИДДИНОВ
УЗА

Бош муҳаррир:

Абдуҳошим
ИРИСБОЙ

ТАҲРИР
ҲАЙЪАТИ:

Қулман ОЧИЛ
Жуманазар
БЕННАЗАР
Дадахон
ЕКУБОВ
Муҳаббат
ИБОДОВА
Тўлқин ҲАЙИТ
Юсуф ЗИЁД
(Бош муҳаррир
ўринбосари)
Ботир ЭРНАЗАР

ЖАМОАТЧИЛИК
КЕНГАШИ:

Бахтиёр
ЭГАМБЕРДИЕВ
Қувондиқ
БЕРДИЕВ
Мейли
ЙУЛДОШЕВ
Рўзимат
САФОВ
Абсалом
УСАНОВ
Урол
УЗБЕК
Асқар
АЛЛАБЕРДИЕВ
Абдумуталлиб
РИЗОҚУЛОВ

Тахририят
келган хатларга
ёзма жавоб
қайтармайди.
Шуниингдек,
фўқаролар
билан
ташкilotлар
ўртасида
воситачилик
ҳам қилмайди.

Газетамиздан
олинган
маълумотлар
«Оила ва
жамият»дан
деб кўрсатилиши
шарт.

Газетамиз
ҳомийлари —
Тошкентдаги
СЭВИЖ
тижорат жамияти,
Ғаллаорол
туманидаги
«Ғаллаорол»,
Муборак
туманидаги
«Хитой» давлат
хўжалиги,
Сирдарё
«Оқ олтин»
дон маҳсулотлари
корхонаси

МАНЗИЛИМИЗ:

700029,
Тошкент — 29
Намоёнлар
хўбони,
1-бино.
Телефон:
39—43—95
Обуна
индекси 4654
Бўйртма 42

Ўзбекистон
Республикаси
«ШАРҚ»
нашриёт —
матбаачилик
концерни
Тошкент шаҳри
41960 НУСХАДА
ЧОП ЭТИЛДИ

1 2 3 4 5 6

УЗА

7 8 9 10 11 12

«МЕНИ ШАҲЗОДА ДЕБ АТАНГ!»

Япония киборлари болаларининг ёпиқ коллежида таълим олаётган ўқувчилар билан таништиришди.

Ўқувчилар саноқлигина эди. Бироқ Элизабет улардан фақат бири — император саройидаги амалдорлар қуршовида турган зийрак кўзли, кирғийбурун, 11 ёшли болакай шарофати билан Токиога олиб келинганини жуда яхши биларди. «Сизларнинг японча исмларингизга тилим келишмайди. Кел, яхшиши сени Жим деб атайман. О, кей? — деб сўради у ҳарбий таржимон орқали. Болакай ўзининг бироз чўчиб турганини сездирмасликка тиришиб, амриқолик муаллимнинг кўзига тик қаради ва «Йўқ»,— деди, кескин оҳангда.— Мени шаҳзода деб атаган!

Шундан буён орадан салкам 50 йил ўтди. Амриқо бомбалари ҳаробага айлантирган Токио дунёнинг энг

ясалган шода кўзгу ва шамширни ўз ихтиёрига олди.

...30-йилларнинг бошида император Хирохитонинг саройи халқ орасида тарқалган турли миш-мишлар тўлқинида қалқиб турар эди. Бунга сабаб Аматаэрасу маъбудасининг наслини давом эттирувчи меросхўрининг дунёга келмаётгани эди. Бу вақтгача туғилган тўрт қиз ҳисобга кирмасди, негаки, яшмадан ясалган илоҳий шода, кўзгу ва шамшир фақат эр кишининг мулки бўлиши мумкин. Олий сарой киборлари бўлган шафқатсиз оқсоқоллар Хирохитога ота-боболарининг удумини давом эттириб, никоҳсиз хотин олишни қайта-қайта маслаҳат беришар, фақат шу йўл билан меросхўр шаҳзода дунёга келиши мумкин дейишарди. Бироқ император ўз жуфти ҳалолининг шаънига путур етказмаслик учун бу

лари билан ўйнаш, она меҳри ва ҳоказолардан маҳрум этилган эди. Уни яхши билувчи кишилар бу тарбия бўлажак император табиатининг шаклланишига жиддий таъсир кўрсатганлигини кўп бор тасдиқлашган.

Халқ орасида шундай афсона юради: Хирохито 1945 йили радио орқали Япониянинг сўзсиз таслим бўлганини эълон қилгач, фақат «Бу мағлубиятдан сўнг, яна ҳам яхшироқ ўқиш керак», деган гапни қайта-қайта такрорлаган экан. Ёш шаҳзоданинг ўша пайтдаги кайфиятидан далолат берувчи яна бир қизиқ ҳол мамлакатни Амриқо қўшинлари босиб олган пайтда унинг ўз қўли билан ёзган мана бу жумлаларидир: «Японлар, шубҳасиз, амриқоликлардан ва бошқа хорижликлардан ҳар томонлама устун. Бироқ Амриқоликлар илғор техника

КИМ ЭНГ БАДАВЛАТ?

«Тамаки-шароб султони» бўлмиш Антони Руперт жанубий Африка республикасининг энг бадавлат фўқароси деб эълон қилинди. Йоханнесбург биржасида унга тегишли бўлган «Рембрандт тобакко корпорейшн» ва «Ричмонд» компанияларининг ҳиссалари 2,8 миллиард ранд эканлиги қайд этилди.

Олтин қазувчи «Англо-америкэн корпорейшн оф саут африка» ва дунёдаги олмос сотувчи энг йирик «Бирс» компанияларининг ҳиссаларини назорат қилиб турган Гарри Оппенгеймер унинг соясида қолиб кетди. Бу натижа эса Оппенгеймерларнинг сўнгги эллиқ йил мобайнида жанубий африкалик бадавлат сулолар орасида биринчи марта етакчи макени қўлдан чиқарганидан далолат беради. Улар қўлида бўлган ҳиссалар мажмуи 1991 йилда 2,87 миллиард рандни ташкил этганди, бу йил эса бу улуш бирмунча қисқарди ва 2,35 миллиард рандга тенг бўлди.

Йоханнесбургда чиқадиған «Файнэншл мейл» журналининг охириги сониде эълон қилинган хабарга кўра,

1,2 миллиард ранд давлати бўлган Дональд Гордон мамлакат миллиардерлари рўйхатида учинчи ўринни муқим эгаллаб турибди. У қудратли «Либерти лайф» воситачилик компаниясини бошқариб турган сулоланинг бошлиғидир.

Электрон саноатининг дарғаси Билл Венчёр (635 миллион ранд), парҳез гўшти етиштириш саноатининг яккахўкмдори бўлган Метхвенлар сулоласи (486 миллион ранд) ва «Пик энд пэй» универсал дўконлар тармоғининг хўжайини Раймонд Аккерман (477 миллион ранд) юқорида зикр этилган уч бадавлат сулоладан анча ортда қолиб кетди.

Мутахассисларнинг фикрича, бундай кўрсаткичлар сезиларли даражада нисбий баҳо саналади, чунки Оппенгеймерлар ҳиссалардан ташқари олмосларнинг сон-саноқсиз коллeкциясига эга бўлса, Рупертлар ихтиёрида элнинг кўзи тушмаган нодир расмлар жамғармаси бор.

ШИРИНТОЙ

Суратчи: Рустам МАРДОН

АЗИЗ

АБДУРАЗЗОҚ

«А. СЕНИМИ»

Куён ҳар куни бир марта ресторонга қирав экан-да, еб-ичиб бўлиб, битта юзталикни дастурхонга ташлаб, қайтимини олмай чиқиб кетар экан. Уни ҳар куни бир бурчақда кузатиб ўтирадиган Бўри ҳайрон бўлибди. Бир куни у Куёни имлаб чақирибди-да:

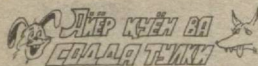
— Пулни қаёқдан олсан, бойвачча? — дебди.

— Ҳар ҳолда ишлаб топаётганим йўқ, — дебди Куён. — Хотиндан олапман. Ҳар куни эркалаб елкасини силасам, битта юзталик беради.

Бўри уйига борибди. Хотини қаравотда девор томонга қараб ётган экан, бориб, унинг елкасининг силаб бошлабди. Шунда хотини нолиган оҳанда дебди:

— Яқиндагина сенга юз сўм берган эдим-ку, Куёнбой.

— Ҳа, сеними Куён!.. — деб бўкирибди масалага тушган Бўри. — Шошмай тур, қўлимга тушиб қоларсан!..

Тулки Куёни қувиб кетаётган экан. Куён чап бера-бера ерда ётган қувур ичи-га кириб кетибди. Орқасидан Тулки ҳам суқулибди. Куён нариги томонга чиқиб қараса, Тулки қувурга қисилганча олдинга ҳам, орқага ҳам юролмаб қолибди. Куён унинг думини ғарчча тишлаб узиб ташлабди-да, яна қочибди. Чақалақдан ўтиб қараса, бир киши кўлда чумиллаётган эмиш. Куён одамнинг кийимларини, шляпасини кийиб, кўзойнагини тақиб, ерда ётган газетани қўлга олибди-да, уни ўқиётгандек жиддий қиёфада ўлтираверибди. Шу пайт думидан жуудо бўлган Тулки келиб қолибди.

— Шу ердан Куён ўтди-ми? — деб сўрабди ҳаллослаб.

Куён газетадан кўзини олмай беписандлик билан сўрабди:

— Қайси Куён? Ҳалиги Тулкининг думини узиб ташлаган Куёни-ми?

— Ия! — дебди содда Тулки. — Бу воқеа дарров газетада чиқибдими?

ПАНАС БОБО

[УКРАИНЛАР ЛАТИФАСИ]

Бир колхознинг раиси ўлгудай пиёниста экан. Ёнида котиб йигити билан юриб, дуч келган уйига кириб бора-верар экан. Раис дилкаш ва ҳазилкаш бўлгани учун мезбонлар ҳам бор-йўғини дастурхонга тўкиб солиб, ичириб, едириб юборар эканлар. Бир куни Панас бобо деган камбағал чолнинг уйига борибди, мезбон ташқарида тўнка устида чилим тортиб ўтирган экан.

— Салом, Панас бобо! — дейишди.

— Салом, болаларим! — дебди Панас бобо ва қўшимча қилибди. — Менда ичгулик ҳеч нарса йўқ.

— Зарари йўқ, — дебди раис. — Жилла бўлмаса муздаккина сут ичиб кетармиз.

— Эй болаларим, — дебди Панас бобо. — Менда сут нима қилади? Ахир сигирим йўқ-ку!

Раис котиб йигитга буюрибди:

— Дафтарингга ёзиб қўй. Эртага Панас бобога колхоз-

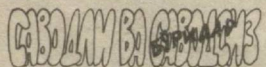
келиб, тўғраб қўйибди. Шунда раис сўрабди:

— Панас бобо, нега бизга ўзинг хизмат қиляпсан? Кампиринг қани?

— Эй болаларим, — дебди Панас бобо. — Кампирим оламдан ўтиб кетганига уч йил бўлди.

Раис стакандаги ароқни охиригача ичибди-да, котибга буюрибди:

— Ёз дафтарингга! Эртага Панас бобога колхоздан яхши кампир топиб берилсин! Сигир билан чўққани ўчириб қўй.

Оч бўрилар гингиб-гингишиб, ўзаро суҳбат қуриб ўлтиришган экан.

— Бозор иқтисоди ҳам бошга бало бўлди, — дебди улардан бири.

Иккинчисининг нолиши яна ҳам ўтиб тушибди:

— Қани энди ҳозир пуста-гу суяк бўлиб қолган ориқ эчки бўлса ҳам анча тамадди қилиб олар эдик...

— Менга ориқ эшак бўлса ҳам майли эди, — дебди битта қитмирроғи.

дан битта соғин сигир совға қилинсин!

Бу гапни эшитган Панас бобо ийиб кетиб, меҳмонларни ичкарига таклиф қилибди. Қаердандир бир шиша ароқ толиб, қадаҳларга қўйибди. Шунда раис сўрабди:

— Газагига нима еймиз? Чўчка ёғдан борми?

— Эй болаларим, — дебди Панас бобо. — Менда ёғ нима қилади? Ахир битта ҳам чўчка йўқ-ку!

Раис котибга буюрибди: — Ёз дафтарингга! Эртага Панас бобога колхоздан семиз чўчка совға қилинсин! Панас бобо ийиб кетиб, қўшинсидан қарзга ёғ олиб

Шунда бир саводхонроғи гапга изоҳ берибди:

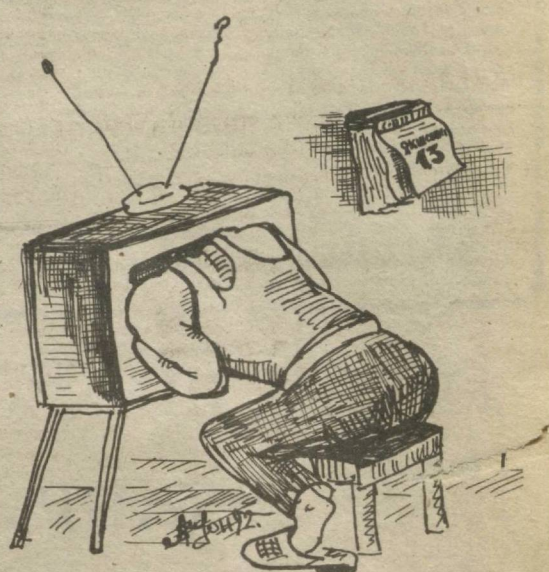
— Сен саводсизлар газет ўқимайсизлар-да. Бўлмаса бунақа пойма-пой гапларни айтмас эдинглар.

— Ҳўш, газетада нима гап бор экан, — деб сўрабди бўрилардан бири.

— Яқинда «Ватан» газетасида бир хабар ўқидим, — дебди саводли бўри. — Унда ёзишларича, бир журналист йигит бундан икки йил илгари ўзининг «Жигули» машинасини саккиз минг сўмга сотган экан. Бу йил битта эшакни ўн тўққиз минг сўмга сотиб олибди.

Шунда қари бўрилардан бири нима дебди денг:

— Худога шукур, биз эшакларни хўб арзон вақтида еб қолган эканмиз-да, а?

Муаллиф: А. АБДУРАҲМОНОВ

«ТРАМВАЙ КУТЯПМАН»

Штирлиц зўрга кўзини очиб: «Агар мен уларнинг орасида бўлсам, штандартен-фюрер Штирлицман, мабодо ўзимизникилар ичида бўлсам, полковник Исаевман», — деб ўйлаб турган эди, таниш овоз эшитилди:

— Балли-е, ўртоқ Тихонов! Одам деган шунақам ичадими!

Уз ишхонасига кирган Мюллер Штирлицни темир қўти (сейф) олдида қўриб, жаҳл билан сўрабди:

— Штирлиц, бу ерда нима қилиб турибсиз!

— Трамвай кутяпман, — жавоб берди Штирлиц.

Бу жавобни эшитиб Мюллер қиқиб кетди, лекин коридорда бора туриб ўйлаб қолди: «Жин урсин, менинг хонамда трамвайга бало бор-

ми!»
У югуриб орқасига қайтди, аммо Штирлиц йўқ эди.
— Аллақачон трамвайга ўтириб кетиб қолибди, — деди Мюллер ўзига ўзи оҳиста.

— Штирлиц кимнинг раъз ведкачиси экан-а! — деди Мюллер ўйлабди.

— Группенфюрер! Орқасидан бўйнига яхшилаб уриш керак, — маслаҳат берди Айсмонт. — Бундай пайтда одам она тилида гапириб юборади.

Улар коридорда пардалар ортида беркиниб Штирлицни кута бошлашди. Лекин Штирлиц сезгирлик қилди ва энгашиб қолишга улгурди. Айсмонтнинг зарбаси эса Мюллернинг қаншага тегди. Сукунатни унинг «Вой дод!!!» деган овози бузди.
— Балли, — деди Тихонов. — Тошкентдаги театрда ишлаган пайтларингни унутмабсан.

Давронбек ИБРОҲИМ таржимаси

СОБИҚ ССР РАИЗМАНИ

Қомфирқа котиби бутун районнинг худосидек ҳисобланган йиллар. Биринчи котиб бир сўлим оромеоҳда икки раис билан «юзта-юзта» отиб ўтириб, карта ўйнашиси келиб қолибди.

— Ҳўш, нима ўйнашни хоҳлайдилар, райқўм бова? — сўрабди мезбон раис.

— Аҳмоқ ўйнаймиз-да, оқаси! Аҳмоқ!

— Бош устига! — деб маъқуллашибди икки раис барабарига.

Биринчи ўйинда мезбон раис бир иложини қилиб ютқазиб берибди.

— Ҳўш, нима бўлди? — сўрабди чой-пой ташиб турган хизматчи чол ўйин натижасига қизиқиб.

— Нима бўларди, раисингиз аҳмоқ бўлди-да, — деб қаҳ-қаҳ отибди котиб.

Унга меҳмон раис ҳам қўшилиб хохлашибди.

Иккинчи ўйинда меҳмон раис ютқазиб берибди. Шунда яна хизматчи натижани сўрабди:

— Ҳўш, яқин нима бўлди?

— Нима бўларди, бобой! Меҳмон раис ҳам аҳмоқ бўлдилар-да! Котиб тиззасига муштлаб қаҳ-қаҳ отибди. Мезбон раис унга қўшилиб хихилабди.

Учинчи ўйинда ҳар икки раис қанчалик уринмасин бўлмабди. Котиб ютқазиб қўйибди. Шу пайт яна чой кўтариб кириб келган хизматчи сўрабди:

— Ҳўш, бу гап ким аҳмоқ бўлди?

— Ҳеч ким! Фақат райком бовамизнинг қўлларига унча карта қолиб кетди, — деб жавоб берибди мезбон раис...

Бир суруҳ жиниларни бошқа шаҳарга қўчиришга тўғри келиб қолибди. Уларни тайёрага жойлашибди-да, қўлаарига бир шишадан лимонад бериб, дейишди:

— Бугун сизларга дам. Тўпалон қилмай, жана шу лимонадларни жана қилиб ичиб ўтиринглар, ҳўлими?

— Ҳўп бўлади! — деб жавоб беришди жинилар, баб-бараварига. Шундай қилиб, эшиклар беркитилибди-да, тайёра парвоз қилибди. Манзилга бориб қўнғач, қарашса фақат биттагина жинни қолибди. Бошқалари йўқ.

Дахшатга тушиб сўрашди:

— Қолганлар қани?

— Бўшаган шишаларни сотиб келгани кетишди.

— Ие, қаерга?

— Анави ерда!

Қарашса, тайёра остидаги қўшимча эшик очик эмиш...

— Сизчи, Сиз нега бормадингиз?

— Э, мен уларга ўхшаб жиннамми? Ахир бугун дам олиш кунини! Барибир дўкон очилмайди, — деб жавоб берибди «ақлли» жинни бамай-лихотир.

Мурод КАЛОНХОН